

Bewustwording is verbetering

OBT Duurzaamheidsverslag 2013

Inhoudsopgave

	Samenvatting	2	4	Medewerkers (people)	18	Bijlagen:		
1	Directieverklaring	4	4.1	Personeelsbestand	18	1	Toelichting op het verslag	32
2	De organisatie	6	4.2	Personeelsbeleid	19	2	Financiële gegevens OBТ	34
2.1	Organisatieprofiel	6	4.3	Ontwikkeling, kennis en vaardigheden	19	3	Milieuregistraties	35
2.2	Klanten en producten	7	4.4	Ziekteverzuim en ongevallen	20	4	Begrippen	37
2.3	Beloningsstructuur	8	5	Milieu (planet)	21	5	Referentietabel GRI	38
2.4	Bedrijfsvisie en visie op MVO	8	5.1	Milieubeleid, doelstellingen en investeringen	21			
2.5	Organisatiebeleid	8	5.2	Milieuaspecten en milieukengetallen	21		Tree-free papier	
2.6	Managementsystemen van OBТ	9	5.3	Duurzaam inkopen	22		Bagasse	41
2.7	Stakeholders	10	5.4	Productverantwoordelijkheid	25		Colofon	41
2.8	Activiteiten en processen	11	6	Klant (profit)	26			
2.9	Certificeringen en lidmaatschappen	12	6.1	Kwaliteit	26			
3	Omgeving	13	6.2	Klantentevredenheid	26			
3.1	Omgevingsanalyse	13	6.3	Procesverbetering	26			
3.2	OBТ in de keten	13	7	Vooruitblik 2014 en verder	28			
3.3	Eisen aan leveranciers	14	7.1	Doelstellingen 2013	28			
3.4	Maatschappelijke criteria	14	7.2	Doelstellingen 2014 en vooruitblik 2015	31			
3.5	Maatschappelijke trends en dilemma's	15						
3.6	OBТ in de wereld	16						

Samenvatting

OBT is een milieubewuste producent van communicatiemiddelen en staat voor Opmeer De Bink Tenders. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is al jaren een van de speerpunten van het beleid van de grafische ondernemingen Opmeer en De Bink, die samen OBT vormen. In dit duurzaamheidsverslag legt de directie van OBT verantwoording af over haar MVO-beleid en de resultaten. We laten zien hoe onze intenties, om people en planet te verbeteren en onze profit op peil te houden, daadwerkelijk hebben uitgepakt.

Organisatie

OBT is een besloten vennootschap en werkt voor verschillende opdrachtgevers in Nederland. De OBT bedrijven staan samen sterk bij het inschrijven op Europese aanbestedingen. Het totale productievolume van OBT is ten opzichte van 2012 met ruim 116.000 kg gestegen, een toename van ruim 6%. OBT wil duurzaam gemaakte producten en diensten leveren zonder afwijkingen en op tijd. We voldoen aan de geldende wet- en regelgeving en werken continue aan verbeteringen. Ons doel is onze footprints voor energieverbruik, afval, waterverbruik en CO₂ te verkleinen. We leggen de lat steeds een beetje hoger. Een goede basis hiervoor zijn onze gecertificeerde managementsystemen voor ISO 9001 en ISO 14001. MVO is ook in de huidige, lastige grafische markt niet los te denken van onze organisatie.

De aanbestedingsmarkt is erg grillig. Door de economische situatie in de markt ligt de focus bij aanbestedingen meer op de prijs van het product dan op de kwaliteit. OBT scoort slechter op prijs, dit heeft invloed op het aantal aanbestedingen. Wel scoren we erg hoog op eisen ten aanzien van kwaliteit, milieu en plan van aanpak. Prijsbeleid heeft daarom veel aandacht

gekregen in 2013 naast de online services waar veel vraag naar is. Belangrijk is dat OBT groeit in het aantal en de omzet van de aanbestedingen.

Medewerkers

Opmeer en De Bink hebben gezamenlijk 91 mensen in dienst. Ons personeelsbeleid is gericht op tevreden en gezonde medewerkers. Het resultaat daarvan is een beperkt verloop, geen bedrijfsongevallen en een relatief laag ziekteverzuim van 3,8%. Alle medewerkers kunnen opleidingen volgen die nodig zijn voor het uitvoeren van de functie. Het aantal opleidingsdagen in 2013 bedroeg 554. Om de risico's en het ziekteverzuim te reduceren en de gezondheid van onze medewerkers te verbeteren, neemt OBT verschillende maatregelen. Zo drukken beide bedrijven voor een groot deel alcoholvrij, niet alleen voor de medewerkers een verbetering, maar ook voor het milieu. De medewerkers van Opmeer hebben in 2012 deelgenomen aan een preventief medisch onderzoek. Met de aandachtspunten die hieruit naar voren zijn gekomen, hebben we in 2013 het project '10.000 stappen' ingezet.

Omgeving

De economische en technologische ontwikkelingen hebben grote invloed op de grafische branche. Aan de ene kant zet het de branche onder druk, aan de andere kant ontstaan er kansen die we moeten benutten. Bijvoorbeeld kansen op nieuwe markten. OBT probeert hier flexibel en creatief op in te spelen, zodat we onze opdrachtgevers toegevoegde waarde kunnen bieden.

Ook de toenemende digitalisering van de maatschappij is van grote invloed op onze bedrijven. De trend is dat publicaties als bezuiniging steeds vaker digitaal worden uitgegeven. In onze visie heeft crossmediale communicatie de toekomst, waarbij fysiek drukwerk, internet en sociale netwerken een ijzersterke combinatie vormen. Wij drukken zoveel mogelijk op gecertificeerd papier met 100% biologische inkt. Wij doen ons uiterste best om de milieuvriendelijkheid en duurzaamheid van drukwerk te promoten. Dat maakt ons sterk bij het verwerven van orders en het sluit aan op onze visie op MVO.

OBT maakt onderdeel uit van een keten met veel schakels. Wij hebben ons tot doel gesteld bij te dragen aan de verduurzaming van deze keten. Wij houden het aantal leveranciers beperkt, om zoveel mogelijk grip te houden op de producten die wij verwerken. Wij voeren overleg met onze leveranciers over alternatieven voor grondstoffen, de wijze van transport, sociale aspecten en optimale bestelhoeveelheden. De eisen die wij aan onze leveranciers stellen, leggen we vast in verklaringen die worden ondertekend door iedere leverancier.

Onze visie op MVO houdt ook in dat wij een (financiële) bijdrage leveren aan onze omgeving, nationaal en internationaal. Wij ondersteunen diverse goede doelen op gebied van natuur, cultuur, sport en sociale activiteiten waarvan wij zeker zijn dat onze bijdrage goed terechtkomt.

Milieu

OBT is zich zeer bewust van de mogelijke risico's van haar bedrijfsactiviteiten voor het milieu. Om deze risico's zoveel mogelijk te beperken, is ons milieumanagementsysteem

ISO 14001 gecertificeerd en zijn wij FSC, PEFC en CO₂ (Climatecalc) gecertificeerd. Ook hebben wij een Verklaring Duurzaam Inkopen Overheid. Ons milieumanagementsysteem maakt milieu tot een integraal onderdeel van het bedrijfsbeleid en de bedrijfsvoering.

In 2013 is de milieubelasting per productievolume voor bijna alle aspecten afgenomen. Het water- gas- en elektriciteitsverbruik was in 2013 lager dan in 2012. De hoeveelheid gevaarlijk afval is toegenomen, dit wordt veroorzaakt door de onregelmatige afvoer, waardoor in 2013 een deel van het afval van 2012 is afgevoerd. Het gasverbruik is in 2013 weer gedaald waarbij rekening is gehouden met het aantal koude dagen. De hoeveelheid gecertificeerd papier die wij verwerken in onze producten is in 2013 slechts met 1% toegenomen ten opzichte van 2012, we zitten nu bijna aan het maximaal haalbare. In totaal is 87% van het papier dat wij inkopen FSC of PEFC gecertificeerd. Toch zullen we in 2014 de hoeveelheid verantwoord geproduceerd papier, die we in orders verwerken, natuurlijk proberen verder te vergroten.

De klant

OBT wil haar klanten kwalitatief goede producten en optimale service bieden. Vertrouwelijkheid van klantinformatie is voor ons vanzelfsprekend. Om kwaliteit te kunnen garanderen, zijn beide OBT bedrijven ISO 9001 gecertificeerd. Klanttevredenheid is een constant aandachtspunt bij de contacten met de klant en bij het verwerken van de orders.

In 2010 bij Opmeer en in 2012 bij De Bink is een World Class Manufacturing project gestart gericht op het efficiënter maken van werkplekken, werkzaamheden en afspraken. Het project werkt nog dagelijks door, waarbij continu gezocht wordt naar verbeteringen. De Bink is in navolging van het WCM gestart met een six sigma project.

Vooruitblik

In de komende jaren richt ons duurzaamheidsbeleid zich vooral op het verder verbeteren van onze milieuprestatie en de gezondheid van onze medewerkers. Wij gaan onze relatie en communicatie met partijen uit de keten optimaliseren om uiteindelijk te komen tot een duurzamere productketen.

Voor 2014 hebben wij ons een aantal doelen gesteld. Doelen ten aanzien van het verbreden van onze producten en services waarbij we steeds kijken naar duurzame productiemethodes om zo een volledige partner in de huidige communicatie industrie te zijn. Denk hierbij aan ontwikkelingen zoals het koppelen van communicatiemiddelen van papier met internet of social media. Crossmediale communicatie met behulp van QR-codes en Layar, maar ook bijvoorbeeld het toevoegen van een zender aan een poster om met een App te kunnen communiceren. Alle doelstellingen zijn weergegeven in hoofdstuk 7.

1. Directieverklaring

Samenvatting in cijfers:	
91 medewerkers	554 opleidingsdagen
2.005.469 kg product	ziektervuim: 2,27%
Activa € 1.454.120	0 bedrijfsongevallen
Omzet OBT* € 8.125.000	
Productie daling: 21,6%	
Per 1000 kg drukwerk:	
35% minder gasverbruik per graaddag	35% minder water
24% minder gasverbruik per graaddag	13% minder elektriciteit

* OBT vormt 50% van de totale omzet van Opmeer en De Bink samen

Resultaten over 2013 waar we ontzettend trots op zijn. Daarom hoort OBT bij de top binnen de grafische branche als het gaat om duurzaamheid. Over onze inspanningen, op gebied van kwaliteit, mens en milieu (zowel ten aanzien van onze eigen processen als in de keten) en over de dilemma's waar wij mee te maken hebben, vertellen wij u graag in dit vijfde duurzaamheidsverslag.

Onze missie is niet ingewikkeld, wij willen duurzaam gemaakte producten en diensten leveren aan onze klanten, zonder afwijkingen en op tijd. Hierbij zijn we service gericht, transparant in onze bedrijfsvoering en hebben we aandacht voor onze mensen en leefomgeving. OBT produceert hoogwaardig drukwerk waarbij de aandacht voor kwaliteit, milieu, onze

medewerkers en omgeving centraal staat. Onze certificaten ISO 9001 (Kwaliteit), ISO 12647 (Kleurmanagement), ISO 14001 (milieu), ClimateCalc (CO₂), FSC en PEFC tonen aan dat wij werken volgens bepaalde standaarden als het gaat om kwaliteit en milieu: wij maken onze producten zoveel mogelijk met respect voor het milieu, de mens en onze omgeving. Steeds een beetje meer, want we leggen de lat elk jaar hoger. Voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van arbo en milieu is voor ons de ondergrens. Wij willen meer, daarom werken we bijvoorbeeld CO₂ neutraal en is de helft van onze productie IPA-vrij. Continue verbetering van onze prestaties en gelijktijdig verminderen van onze impact op milieu en leefomgeving is onze uitdaging. Onze certificaten borgen deze continue verbetering.

Wijzigingen in 2013

Voor een verbetering van onze MVO-prestatie hebben we in 2013 een aantal wijzigingen doorgevoerd. Dit betreft een groot aantal investeringen om energie te besparen en afval en onnodig papiergebruik te reduceren. Bij De Bink is gekozen voor een nieuwe digitale drukpers en er is geïnvesteerd om het gasverbruik terug te dringen. Bij Opmeer heeft men de binderij verder uitgebreid met een garenloos bindmachine om meer afwerking in huis te kunnen uitvoeren en daarmee het aantal transport kilometers te reduceren. Daarnaast is een andere printer aangeschaft voor het vervaardigen van drukproeven. Hierdoor kon het totale aantal proeven met 22% worden teruggebracht.

Omgevingsanalyse en toelichting op de uitdagingen

Onze omgeving verandert. Digitale media ontwikkelt zich razendsnel. De trend op dit moment

is om kosten te drukken door minder drukwerk te gebruiken en digitaal te communiceren. Het lijkt alsof de papieren communicatie op den duur zal verdwijnen. Wij zijn echter overtuigd van de combinatie van internet, sociale media en drukwerk. Wij verwachten dat crossmediaal communiceren de toekomst heeft. Het zijn elkaar aanvullende en versterkende communicatiekanalen.

Wij signaleren dat, waar de vraag naar producten als enveloppen en formulieren terugloopt, er steeds meer aandacht wordt besteed aan drukwerk met een boodschap. Meer kleur, bijzondere papiersoorten en verschillende afwerkingen versterken de boodschap. De boodschap die men met drukwerk kan brengen, is uniek en drukwerk zal in dat stukje van de communicatie industrie steeds meer een specifieke rol gaan spelen. De toekomst zal dan ook volledig bestaan uit de juiste combinatie van drukwerk en digitale communicatiemiddelen.

De economische crisis, waar we sinds 2008 mee te maken hebben, heeft een grote weerslag op bedrijven in de grafimediabranche. Ook op OBT. Het vraagt van ons flexibiliteit en creativiteit. Door optimaal te plannen en onze medewerkers multifunctioneel in te zetten, kunnen we veel opvangen waardoor we in staat blijven om snel maatwerk te leveren aan onze opdrachtgevers vanuit een financieel gezonde positie.

We bereiden ons op verschillende manieren voor op de toekomst. Intern besteden we extra aandacht aan kwaliteit en efficiënt produceren door middel van o.a. WCM (World Class Manufacturing) en zorg voor ons personeel (gezondheid en competenties).

Extern kijken we naar de duurzaamheidsaspecten in de keten en zorgen we dat we een betrouwbare partner zijn (financieel, kwaliteit en communicatie). Daarnaast hechten we groot belang aan het innoveren van onze productiemiddelen en het verbreden van onze services en producten.

Organisatiebeleid, waar MVO-aspecten deel van uitmaken

Onze opdrachtgevers willen de zekerheid hebben van kwaliteit, service en duurzame producten. Door bundeling van krachten en specialismen zijn wij in 2013 nog beter in staat geweest om direct te reageren op vragen vanuit de markt.

Wij kunnen gerust zeggen dat wij aan alle eisen en wensen van opdrachtgevers op het gebied van communicatiemiddelen kunnen voldoen. Daar zijn wij trots op. Opdrachtgevers kunnen bij ons terecht voor zowel drukwerk, als digitale media, advies en service, kortom het totale communicatiepakket.

Daarnaast zien we ook in de huidige, krappe markt in MVO een kans. Wij blijven investeren in innovaties om de duurzaamheid van onze producten te verbeteren, omdat we ervan overtuigd zijn dat deze innovaties zich terugbetalen. Daarom werken wij sinds 2012 CO₂ neutraal en kunnen we alcoholvrij drukken.

De CO₂ die wij nog genereren met onze productie: grondstoffen, drukken, afwerken en transport van gereed product, compenseren we via het Klimaatfonds Haaglanden en in Sumba Care. Met deze CO₂ Credits realiseert het Klimaatfonds Haaglanden 'groene projecten' in de provincie Zuid-Holland en realiseert Sumba Care een kindertehuis op het Indonesische eiland Sumba.

Zo dragen wij bij aan een duurzamere omgeving. Zo geven wij invulling aan duurzaamheid en MVO op een manier die past bij onze organisatie, die inspelt op de verwachtingen van stakeholders en de samenleving én die waarde creëert voor onze organisatie.

Strategie

OBT heeft als doelstelling om voorop te blijven lopen in de Grafische industrie op het gebied van MVO in de breedste zin van het woord. De inspanningen liggen zowel op het vlak van verdere verlaging van het energieverbruik en het verminderen van het afval, als op de menselijke factor, waarbij Lean en Mean werken en de gezondheid van de medewerkers centraal staan. Gezien de sterke veranderende communicatiemarkt en onze crisisgevoelige industrie, zullen grote investeringen iets vooruitgeschoven worden. Dit mede omdat grafische machines nu ook stilstaan op het gebied van innovaties. Maar, bij elke investering wordt gekeken naar zowel de economische factor als mens en milieu verbeteringen.

Innovaties worden gericht op het verbreden van de communicatiemarkt en met name op crossmediale mogelijkheden. Veel van onze online service producten worden verder ontwikkeld en uitgebreid. Voor de online producten en behoeften staan onze stakeholders centraal. Met hen wordt steeds meer gekeken naar mogelijke koppelingen van automatiseringspakketten en het daarbij overnemen van interne zeer tijdrovende werkzaamheden.

Door de huidige marktsituatie stagneren innovatieprojecten bij de authentieke leveranciers van grafische productiemiddelen. Daarentegen doen nieuwe technieken juist hun opmars zoals de inktjet techniek voor grafische producten. De investeringen op dit gebied binnen OBT zijn dan ook het resultaat van het onderzoek naar nieuwe mogelijkheden om te produceren.

Voor de lange termijn, 3 jaar, richten we ons op:

- > Het versterken van onze marktpositie door in te spelen op marktontwikkelingen (versterken van het totaal concept van communicatie i.p.v. alleen het leveren van drukwerk);
- > Het verder verbeteren van onze milieuprestatie (reductie van energie, water, milieubelasting grondstoffen);
- > Het versterken van de arbeidsomstandigheden in de brede zin van het woord (veilige en gezonde werkplek en gezonde medewerkers);
- > Het versterken van onze relatie en communicatie met partijen uit de keten om gezamenlijk te komen tot een duurzamere productketen;
- > Voor het realiseren van deze doelstellingen zullen we zoveel als mogelijk gebruik maken van onze stakeholders.

Duurzaamheidsbeleid, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen of circulaire economie, het zijn allemaal begrippen die neerkomen op goed ondernemerschap dat rekening houdt met mens en milieu. Hier zijn we als OBT al 18 jaar actief mee bezig en we mogen onszelf tot de koplopers rekenen. Duurzaamheid, kwaliteit en goed werkgeversschap moet voor iedereen net zo gewoon worden als voor ons. Steeds verantwoord communiceren, dat doen we zelf en daar proberen we de klant steeds bewuster van te maken. OBT heeft alle tools en middelen om dit te realiseren.

Heeft u nog vragen naar aanleiding van dit verslag of heeft u suggesties om onze MVO-performance te verbeteren? Dan gaan we graag met u in gesprek!

Tony Opmeer, Algemeen directeur

2. Organisatie

2.1 Organisatieprofiel

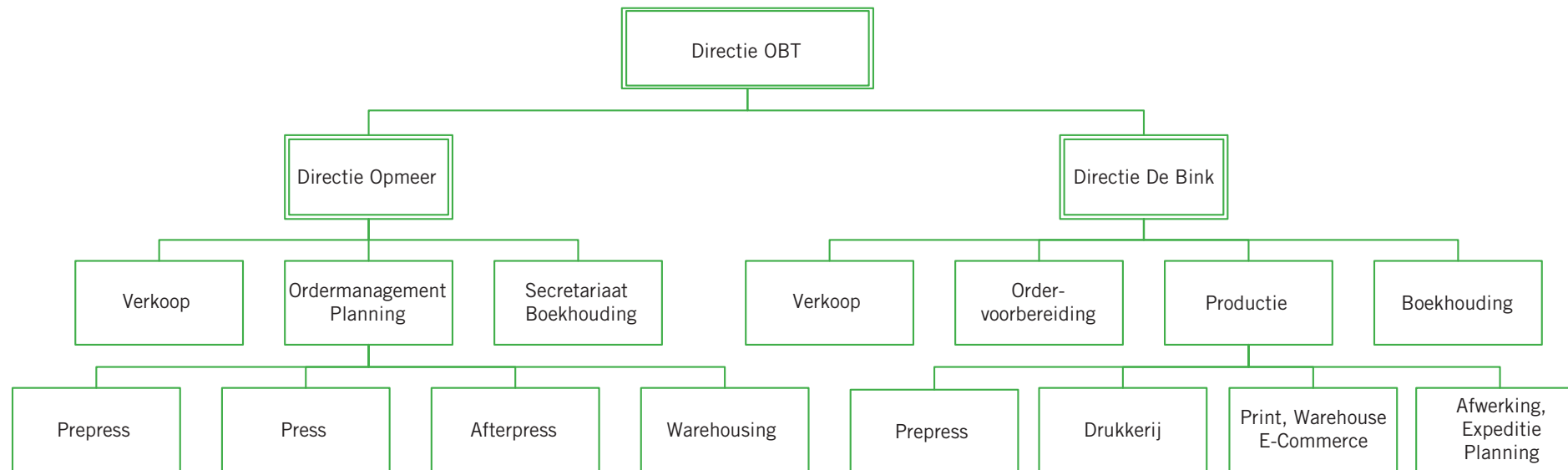
OBT is een besloten vennootschap met twee aandeelhouders: Opmeer in Den Haag en De Bink in Leiden. De samenwerking richt zich op aanbestedingen en grote projecten dat resulteert in een onderscheidende positie in de markt, terwijl de bedrijven hun zelfstandigheid naar andere klanten handhaven. OBT heeft zelf geen medewerkers in dienst. De uitvoering van de opdrachten, productie en ordertechnische zaken liggen in handen van Opmeer of De Bink en in sommige gevallen bij beide bedrijven. Bij de twee OBT bedrijven werken in totaal 91 mensen, verdeeld over Opmeer (46) en De Bink (45).

In 1996 kozen de twee succesvolle grafische ondernemingen Opmeer en De Bink voor een marktgerichte strategische alliantie. Daarvoor werkten ze al enige jaren samen om een gezamenlijke klant, de Koninklijke Luchtmacht, van hoogwaardige producten en services te voorzien. OBT stelde zich ten doel om krachten en specialismen te bundelen om zo grote tot zeer grote opdrachtgevers op het gebied van grafimedia zekerheid en continuïteit te bieden en om aan hun eisen en wensen te kunnen voldoen. De onderliggende bedrijven bestaan al veel langer. De Bink bestaat sinds 1882 en mag sinds 2007 het predicaat Hofleverancier voeren, Opmeer is in 1969 opgericht.

De directeuren van de bedrijven vormen de directie van OBT en geven gezamenlijk en gelijkwaardig leiding aan het samenwerkingsverband. Ze wijzen uit hun midden de algemeen directeur van OBT aan, die het OBT aanspreekpunt is. OBT heeft geen Raad van bestuur of Raad van Commissarissen. Het kantoor van OBT is gevestigd bij Opmeer in Den Haag.

De algemeen directeur is A. (Tony) Opmeer. De gehele directie van OBT is verantwoordelijk voor het bepalen van de strategie en het MVO-beleid.

De organisatie ziet er schematisch als volgt uit:

2.2 Klanten en producten

OB T werkt voor zeer uiteenlopende Nederlandse opdrachtgevers. Onze specialiteit is de uitvoering van opdrachten verkregen via Europese aanbestedingen. Hierdoor vormt de (semi) overheid een grote klantengroep. Eenmalige opdrachten komen in beginsel niet bij OB T terecht, maar bij de individuele bedrijven. De orderpakketten van OB T kenmerken zich door hun grootte, waardoor goede afstemming en flexibiliteit van de vereiste productiecapaciteit een voorwaarde is. Alle productie vindt plaats in Nederland bij de OB T partners. Toelichting op processen wordt gegeven in paragraaf 2.8.

OB T levert een breed scala van communicatieproducten, zoals brochures, huisstijlen, jaarverslagen, boekwerken, opleidingsmaterialen, posters en verpakkingen, maar ook verzorgen zij het printen vanuit database bestanden voor mailingen, facturen en salarisspecificaties.

Het productievolume van OB T is geschat op basis van de totale hoeveelheid ingekocht papier minus de hoeveelheid afgevoerd papier. Voor heel OB T komt de productie neer op 1.818.323 kg product.

De productie is als volgt verdeeld:
Opmeer: 1.000.253 kg.
De Bink: 818.070 kg.

We hoeven geen klantselectie uit te voeren omdat in alle orders gevraagd wordt naar onze MVO-activiteiten. Dit betekent dat onze klanten niet om producten vragen die niet passen bij ons MVO-beleid.

2.3 Beloningsstructuur

MVO taken en verantwoordelijkheden liggen bij de directie van OBТ and de onderliggende bedrijven Opmeer en De Bink. De directie beslist over het beleid, doelstellingen, benodigde middelen, uitvoering, evalueren van het resultaat en waar nodig het bijstellen van de doelstellingen. Dit betreft niet alleen beleid en doelstellingen op gebied van MVO, maar ook financiële doelstellingen en bedrijfszekerheid.

Tijdens het maandelijkse directieoverleg, waarbij van beide bedrijven de algemeen directeur, de commercieel directeur en de technisch directeur aanwezig zijn, vormt MVO een vast agendapunt. Hier wordt de invulling en uitvoering van het MVO-beleid besproken. De bedrijven houden bij alle verbeteringen binnen OBТ – MVO én kwaliteit – een gelijke trend, teneinde een gelijkwaardig niveau te handhaven.

De MVO-resultaten hebben indirecte invloed op de beloning van de leidinggevenden. De directieleden krijgen bij een positief bedrijfsresultaat een algemene resultaatsfee uitgekeerd. Bij een betere prestatie wordt er een hogere fee uitgekeerd. Wij zijn ervan overtuigd dat ons MVO-beleid en onze duurzaamheidsinspanningen een directe, positieve, invloed hebben op ons bedrijfsresultaat en mede verantwoordelijk is voor de betere positie die OBТ in de markt inneemt.

MVO-aspecten maken ook onderdeel uit van de jaarlijkse functioneringsgesprekken met het personeel. Ook hier is de beloning van medewerkers afhankelijk van het totale bedrijfsresultaat en niet alleen van de MVO-prestatie.

2.4 Bedrijfsvisie en visie op MVO

OBТ wil producten en diensten leveren aan haar klanten, zonder afwijkingen en op tijd. Dit doet OBТ door een hechte relatie te onderhouden met haar klanten en eventuele problemen gedurende het proces op te lossen.

OBТ wil haar producten op een duurzame manier produceren, dat wil zeggen met respect voor het milieu, de mens en de omgeving. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is het voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van milieu en arbo. Tweede uitgangspunt is continue verbetering. Dit wordt onder andere gerealiseerd door de managementsystemen voor kwaliteit (ISO 9001) en milieu (ISO 14001).

Onze inzet voor MVO komt vanuit onze sterke wens om iets bij te dragen aan de wereld. Wij zijn ons zeer bewust van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid voor onze leefomgeving, het milieu en onze mensen en de effecten van onze producten en productiemiddelen. Daarbij zijn we van mening dat aandacht voor duurzaamheidsaspecten onze marktpositie en toekomstperspectief versterken.

Ons beleid is erop gericht onze footprints als het gaat om energieverbruik, hoeveelheid afval, waterverbruik en CO₂ te verkleinen. Ieder jaar leggen we de lat een stukje hoger. Dat geldt ook voor ons personeelsbeleid. Onze medewerkers staan centraal in de dagelijkse bedrijfsvoering. We voeren een actief beleid voor verbetering van arbeidsomstandigheden en persoonlijke ontwikkeling. Tevreden en gezonde medewerkers is ons doel. Ook buiten de bedrijfspoort wil OBТ haar steentje bijdragen aan de samenleving door diverse nationale en internationale projecten en goede doelen actief te ondersteunen.

2.5 Organiseatiebeleid

De grote kracht van de OBТ is de samenwerking van de twee bedrijven Opmeer en De Bink. Deze samenwerking is 18 jaar geleden ontstaan door de bundeling van krachten op het gebied van aanbestedingen. En nog steeds scoort OBТ met deze strategie en de unieke wijze waarmee OBТ zich in de grafische markt onderscheidt.

Een kleine 50% van de productie van beide bedrijven is afkomstig uit de aanbestedingen binnen deze samenwerking. Deze samenwerking is nog steeds uniek in de Grafische industrie. OBТ scoort 44% van haar ingediende aanbestedingen. Naast de prijs, waar OBТ nooit mee kan met de laagste indiener, scoort OBТ altijd hoog met MVO en kwaliteit. Hieruit blijkt ook de hoge mate van onderlinge samenwerking tussen de twee bedrijven waarmee we op technisch en sociale innovatie altijd gezamenlijk optrekken.

Maar ook een lastige grafische markt verandert het MVO-beleid van de OBТ niet, gezamenlijk kunnen wij namelijk meer dan alleen! MVO is namelijk niet meer los te denken van onze organisatie en onze inspanningen op dit gebied bepalen niet alleen het resultaat van onze interne organisatie, maar ook onze commerciële successen.

Ons beleid van interne efficiëntie waarbij de medewerkers centraal staan, in combinatie met een duurzaam gedrag en betrokkenheid met onze omgeving, zullen wij ook voor de komende jaren doorzetten. Automatisering en innovatie staan centraal in beide bedrijven. Bij het realiseren van veranderingen is niet alleen de klant en onze economische prestatie belangrijk, maar ook onze medewerkers. Samen met hen creëren wij de flexibiliteit die we nodig hebben om in de huidige grafische markt een hoofdrol te kunnen spelen.

Met behulp van onze certificeringen ISO 9001, ISO 14001, ISO 12647 en ClimateCalc ISO 14064, werken we ieder jaar weer aan een reductie van ons gebruik van energie, water, grondstoffen, emissies en afval. Ieder jaar verscherpen we onze doelen aan de hand van de behaalde resultaten. Met onze investeringen, verbouwingen en inkopen kijken we steeds hoe het beter en duurzamer kan. Daarnaast hebben wij steeds beter inzicht in de herkomst van onze materialen. Onze materialen moeten duurzaam zijn verkregen, maar van samengestelde producten is dat niet altijd te achterhalen.

Van al onze investeringen, grondstoffen en overige zaken, is de herkomst bekend en kunnen wij ook uitsluiten dat met de vervaardiging van deze producten regels op het gebied van milieu of mensenrechten worden overschreden. Onze focus blijft echter gericht op het verbeteren van onze materialen en grondstoffen en dit is een continu proces van duurzaam inkopen.

Dat ons duurzaamheidsbeleid haar vruchten afwerpt, blijkt niet alleen uit onze milieuprestatie, de waardering en orders van onze klanten, maar zeker ook in het vertrouwen van het personeel (het personeelsverloop is nagenoeg nul) en het feit dat we veel verzoeken van scholen en stagiaires krijgen om langs te komen en stage te mogen lopen. Het beleid van de organisatie is gebaseerd op verschillende factoren. Belangrijk daarin zijn onder andere klantwensen en eisen, ontwikkelingen in de markt (zie paragraaf 2.2 en 3.4), omgevingsfactoren (paragraaf 3.3) en toekomstverwachtingen (hoofdstuk 1).

Als niet financiële factoren kan genoemd worden:

- > Innovatie: bijvoorbeeld van Online Opmaak. Dit maakt het voor relaties mogelijk om 24 uur per dag en 7 dagen in de week hun eigen documenten te vervaardigen zonder kennis te hebben van grafische pakketten. Dit is een web based service;

- > Eerlijke concurrentie en prijsvorming (als grotere speler in de markt maken we geen misbruik van onze concurrentiepositie en maken we geen prijsafspraken. We houden van het markt'spel' en waarderen elke offerte of aanbesteding die we winnen);
- > Verspreiding van kennis gebeurt via de lidmaatschappen van de verschillende organisaties (zie paragraaf 2.9). OBt probeert ook via deze organisaties een bijdrage te leveren aan de ontwikkelingen in de branche;
- > Door het bewustwordingsproces van het duurzaam omgaan met materialen en middelen reduceren we verspillingen. Dit slaagt alleen wanneer dit in samenspraak met de medewerkers uitgevoerd wordt. Hierdoor neemt ook de interne efficiëntie toe waardoor we onze concurrentiepositie kunnen versterken;
- > Personeelsbeleid: we hebben 50+ medewerkers vanwege hun ervaring;
- > Deelname van Opmeer aan het Raak Project Grafimedia 3.0 met als doel een aantal kansrijke business concepten te bepalen en uit te werken onder de noemer: Onderweg naar een kansrijke toekomst voor de grafimediabedrijven. Het project is in 2012 gestart en in de loop van 2013 afgerond.

Als MKB-bedrijf spelen de volgende niet financiële factoren geen echte rol:

- > Huisvestingsbeleid: beide OBt bedrijven zitten al decennia op dezelfde bedrijfslocatie. De milieuaspecten van de bedrijfsvoering hebben geen direct effect op de omgeving. In de mondiale markt maakt het weinig verschil waar de organisatie gevestigd is en dus is er geen reden om een huisvestingsbeleid op te stellen;
- > Medewerkers voelen zich thuis bij OBt en leveren kwalitatief werk. Hierdoor is er eigenlijk geen personeelsverloop. OBt heeft daarom geen echte invloed op de lokale arbeidsmarkt;

- > De effecten van investeringen en desinvesteringen zijn zeer beperkt. De investeringen passen binnen de ontwikkelingen in de markt en zijn behoudens de aanschaf van nieuwe persen niet heel groot. Desinvesteringen of acquisities zijn er nog nooit gedaan.

Op basis van bovengenoemde factoren bepaalt de directie het beleid en de lange en korte termijn aandachtspunten en doelen. De lange en korte termijn aandachtspunten zijn weergegeven in paragraaf 3.3. De concrete doelstellingen voor 2014 zijn weergegeven in hoofdstuk 7.

2.6 Managementsystemen van OBt

Zowel Opmeer als De Bink zijn voor diverse normen gecertificeerd. Basis voor de certificaten zijn de managementsystemen van beide bedrijven. In de systemen zijn de werkafspraken, metingen en registraties afgesproken waarmee we de kwaliteit, milieuaspecten en arbeidsrisico's kunnen beheersen. Alle medewerkers hebben toegang tot de systemen, maar kennen de gemaakte afspraken uit hun hoofd. Doormiddel van doelstellingen en verbetermaatregelen zijn we continu bezig te verbeteren. De managementsystemen helpen dus de MVO-prestatie te beheersen en verbeteren. Jaarlijks controleren we wat we doen door het uitvoeren van interne audits en de jaarlijkse directiebeoordeling, waarna we weer verder zoeken naar verbetermogelijkheden.

Tijdens de directiebeoordeling wordt ook gekeken naar de analyse van risico's en de maatregelen ter beheersing. Op basis van risico's, (markt)ontwikkelingen en de performance van het systeem wordt bepaald of de strategie van de organisatie nog actueel is of moet worden bijgesteld.

Onderdeel van het milieumanagementsysteem is de controle op naleving van wet- en regelgeving. Met de komst van het Activiteitenbesluit ligt de verantwoordelijkheid voor naleven van milieuwetgeving nog nadrukkelijker bij de bedrijven zelf. Vanuit ons register milieuwet- en regelgeving controleren we jaarlijks tot op artikel niveau of we aan alle wettelijke eisen voldoen. Indien dit niet het geval is, nemen we maatregelen om op korte termijn wel weer te voldoen. Gedurende het jaar houden we bij of het register nog actueel is, bijvoorbeeld bij wijzigingen in de organisatie of bij wijzigingen in wet- en regelgeving. Voor naleving van financiële en economische wet- en regelgeving wordt gebruik gemaakt van de expertise van een financieel- en fiscaal adviesbureau; Louwers advies.

Het beleid van OBТ wordt geëvalueerd en aangepast in het directieoverleg waar beide bedrijven onderdeel van uitmaken. Op basis van het OBТ beleid wordt meteen bepaald wat dit voor invloed heeft op het beleid en de uitvoering bij beide bedrijven.

2.7 Stakeholders

Via een stakeholderanalyse is bepaald wat onze stakeholders zijn. Met alle stakeholders wordt actief gecommuniceerd. De diepgang en intensiteit van de communicatie is echter verschillend. Meest intensief is de interne communicatie met medewerkers en (potentiële) klanten. Minder intensief is de communicatie met het bevoegd gezag (alleen bij wijzigingen en incidenten) en de collega- en buurbedrijven (afhankelijk van de frequentie waarmee de ondernemersverenigingen vergaderen). De gebruikte communicatiemiddelen passen bij de wijze waarop met stakeholders wordt gecommuniceerd en de frequentie van communicatie.

De output van de gesprekken en reacties op communicatiemiddelen van OBТ worden gebruik bij het bepalen van nieuw beleid en doelstellingen. De stakeholders bepalen namelijk voor een groot deel de waardering en het succes van OBТ. Daar moeten we dus zorgvuldig mee om gaan.

We claimen dat de impact van onze bedrijfsvoering relatief beperkt is voor onze stakeholders. Onze impact op milieu (o.a. energie, water, afval en onze CO₂-voetafdruk) is nationaal en misschien wel mondiaal en daarmee dus een impact op al onze stakeholders. Voor het personeel is de belangrijkste impact die van het gebruik van gevaarlijke stoffen. Gezien de overgang naar deels IPA-vrij drukken en het vervangen van onze gevaarlijke stoffen door minder gevaarlijke stoffen hebben we dit jaar een belangrijke verbetering gerealiseerd. De ontwikkelingen in de markt en onze economische prestatie is van belang voor onze klanten omdat we hiermee voor continuïteit zorgen. Sector specifieke aspecten worden toegelicht in paragraaf 5.3.

People

Medewerkers	Kwartaalbespreking, afdelingsoverleg, functioneringsgesprek, interne nieuwsbrief en duurzaamheidsverslag
Inspectie SZW	Geen communicatie, alleen bij afwijkingen gevonden door inspectie

Planet

Bevoegd gezag (Gemeente Den Haag en Gemeente Leiden)	Meldingen bij wijzigingen activiteiten of locatie, duurzaamheidsverslag
Buurbedrijven (leden van de ondernemersverenigingen, zie par. 3.6)	Overleg belangenverenigingen, duurzaamheidsverslag

Profit

Klanten (waaronder alle onderdelen van Defensie, de PIT een gezamenlijke aanbesteding van 11 ministeries, ROC van Amsterdam, Eneco, Heineken en Klaverblad) en potentiële klanten	Duurzaamheidsverslag, offertes en media, nieuwsbrief, mondelinge communicatie via onze medewerkers
Leveranciers (de grootste zijn: Tetterode en Paperlinx)	Duurzaamheidsverslag, offertes en media, nieuwsbrief, mondelinge communicatie via onze medewerkers, algemene eisen aan onze leveranciers
Overige relaties (onderaannemers zoals afwerkers, tekstschrijvers, fotografen en andere relaties)	Duurzaamheidsverslag, offertes en media, mondelinge communicatie via onze medewerkers

De organisatie heeft daarnaast een klachtenprocedure als onderdeel van het managementsysteem. Via de klachtenprocedure kunnen verschillende soorten klachten worden behandeld, zoals klachten over levertijd of kwaliteit maar ook milieuklachten.

Alle klachten die binnen komen, telefonisch of mondeling, worden geregistreerd en afgehandeld. Het type klacht bepaald door wie hij wordt afgehandeld. De klager wordt altijd geïnformeerd over de afhandeling. Interne klachten over bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden worden behandeld door de vertrouwenspersoon.

2.8 Activiteiten en processen

Om een goed beeld te krijgen van de twee bedrijven die samen OBT vormen, beschrijven we hier kort de activiteiten en processen. Dit brengt de milieu- en duurzaamheidsaspecten in beeld die we in de volgende hoofdstukken beschrijven.

Ondersteuning

De twee kantoren zorgen voor de voorbereiding en begeleiding van de orders (verkoop en ordervoorbereiding) en de ondersteuning ervan (administratie, secretariaat en boekhouding).

De ordervoorbereiders begeleiden de orders gedurende het gehele traject vanaf de opdrachtverlening tot en met het transport van het gereed product naar de klant. Daarnaast zorgen ze voor de planning in het productieproces om de afgesproken levertijden te kunnen realiseren.

Digitale activiteiten

De afdelingen database management verzorgen een breed scala van projecten waarbij unieke gepersonaliseerde producten worden geproduceerd. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij een mailing voor energiebedrijven, waarbij de keuzepakketten persoonsafhankelijk zijn of bij bijzondere brochures met invulling van persoonlijke gegevens eigenschappen. Maar ook bij het printen van database bestanden als facturering voor bedrijven. Dit allemaal inclusief de handling en de postverzending. Daarnaast verzorgt deze afdeling ook alle programmeerwerkzaamheden voor de online creatie software, waarmee klanten hun eigen producten kunnen vervaardigen binnen hun eigen huisstijl.

Sign

Nieuw bij beide bedrijven is een afdeling sign. Op deze printafdeling voor binnen- en buitenmaterialen, worden op groot formaat producten geprint zoals: posters, abri's en zelfklevende materialen. Deze nieuwe producten zijn een direct gevolg van de vraag van onze klanten als aanvulling op de gedrukte communicatie middelen. Dit in combinatie met het onderzoek van OBT naar nieuwe productietechnieken op basis van inktjet.

Prepress

De afdeling prepress verzorgt het traject van ontwerp tot de productie van de drukplaten. In overleg met de klant maakt OBT een ontwerp of controleert het door de klant aangeleverde ontwerp en maakt dit gereed voor het drukproces. Na goedkeuring van de drukproeven door de klant, worden de drukplaten geproduceerd. Naast het werk voor het directe drukproces, ontwikkelt de prepress andere services voor klanten, zoals beeldbanken, automatische online-opmaak, online-voorraadbestelling en websites.

Drukkerij

In de drukkerij vindt het feitelijke drukproces plaats. We beschikken over verschillende druktechnieken:

- > Offsetdruk: door middel van inkt en (vocht)water wordt een afdruk van de drukplaat op een vel papier gezet (vellenoffset);
- > Digitaaldruk: vanuit een digitaal bestand wordt direct op papier 'geprint'. Deze techniek kent lage startkosten (geen printplaten) en vindt toepassing bij kleine oplagen, toegesneden en gepersonaliseerd drukwerk, zoals afvalkalenders en financiële overzichten met persoonlijke gegevens;
- > Foliedruk: met een verwarmde stempel wordt een dunne metaalfolie overgezet op papier. De bekendste zijn de zilver- en goudkleurige folies, maar kleuren-, structuur- of hologramfolies zijn ook mogelijk;
- > Pregen of blindpregen: met een matrijs wordt een reliëfstempel in het drukwerk aangebracht.

Binderij

Onze binderij is een verzamelplaats voor een breed scala aan nabewerkingshandelingen, die OBT op beide locaties zelf uitvoert. Slechts enkele specialistische bewerkingen besteden we uit. Omdat we bijna alle activiteiten zelf doen, zijn de bedrijven die deze specialistische bewerkingen uitvoeren dan ook onze belangrijkste onderaannemers.

OBT past de volgende afwerkingstechnieken toe:

- > Snijden: zowel voor- als schoonsnijden van het drukwerk;
- > Vouwen: bij het vouwen van het product ontstaat ook de juiste paginavolgorde;
- > Hechten: gevouwen sets (katernen) worden in elkaar gestoken en met een omslag samengevoegd tot een brochure;

- > Lamineren: een matte of glanzende kunststoflaag zorgt voor bescherming van het drukwerk;
- > Stansen en rillen: met snij- en vouwlijnen kunnen we bijzonder gevormde producten maken;
- > Wire-o: met een stalen spiraal kunnen we een boekje vervaardigen;
- > Boren: met ronde gaten maken we drukwerk geschikt voor ordners en andere zelfbindsystemen;
- > Verpakken: het verzendklaar maken van producten ten behoeve van transport;
- > Adresseren: we printen adressen op enveloppen of andere adresdragers;
- > Couverteren: brieven worden automatisch in enveloppen gestoken en dichtgeplakt;
- > Sealen: het in folie verpakken van drukwerk inclusief een adreslabel voor postverzending.

Magazijn en Expeditie

Het magazijn en de expeditie verzorgen de verpakking en verzending van de producten.

We houden hier ook producten van klanten op voorraad, gekoppeld aan online inzage in de voorraad en bestelmogelijkheid, maakt dit just-in-time levering mogelijk.

2.9 Certificeringen en lidmaatschappen

OBT zet zich in om in overleg met haar grootste klanten te kijken naar verantwoorde en efficiënte verpakkingen om verspilling van verpakkingsmateriaal te voorkomen. Zo wordt briefpapier bij verschillende klanten in speciale grote dozen geleverd.

Daarnaast zitten er vertegenwoordigers van OBT binnen twee Grafische Duurzaamheidskringen, het KVGGO bestuur en het Grafisch opleidingsinstituut GOC. Binnen deze instanties wordt gewerkt aan verbeteringen in de keten, zowel op nationaal als internationaal gebied.

OBT heeft de volgende certificaten:

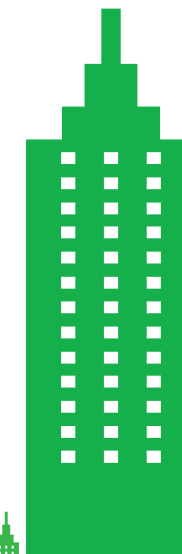
- > Milieuvergunning
- > ISO 9001
- > ISO 14001
- > ISO 12647
- > ISO 2846-1
- > ISO 14064-2
- > Duurzaam Inkopen Rijksoverheid
- > FSC
- > PEFC
- > ABDO
- > GRI
- > Papiervezelconvenant
- > ARBO - convenant
- > 'Social return' plaatsen

Voldoet en controle is zeer positief;
 Gecertificeerd voor kwaliteit;
 Gecertificeerd voor milieu;
 Gecertificeerd voor kleurmanagement;
 Onze Inkten voldoen aan deze ISO norm;
 Gecertificeerd voor juiste CO₂ berekeningsmethode;
 Gecertificeerd voor Duurzaam Inkopen Rijksoverheid;
 Gecertificeerd voor FSC;
 Gecertificeerd voor PEFC;
 Veiligheidscertificaat MIVD (hoogste veiligheids categorie);
 Duurzaamheidsverslag OBT voldoet aan int. GRI normering;
 Aangesloten en voldoet;
 ARBO richtlijnen KVGGO (RIE);
 OBT zet werklozen in en heeft stageplaatsen.

OBT is lid van de volgende organisaties:

- > KVGGO
- > CMBO
- > Partner MVO Nederland;
- > Grafimedia Duurzaamheidskring West Nederland;
- > GOC Grafisch Opleidingscentrum;
- > VNO-NCW;

Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen;
 Kennisvereniging op het gebied van de technologie van de communicatiemedi;

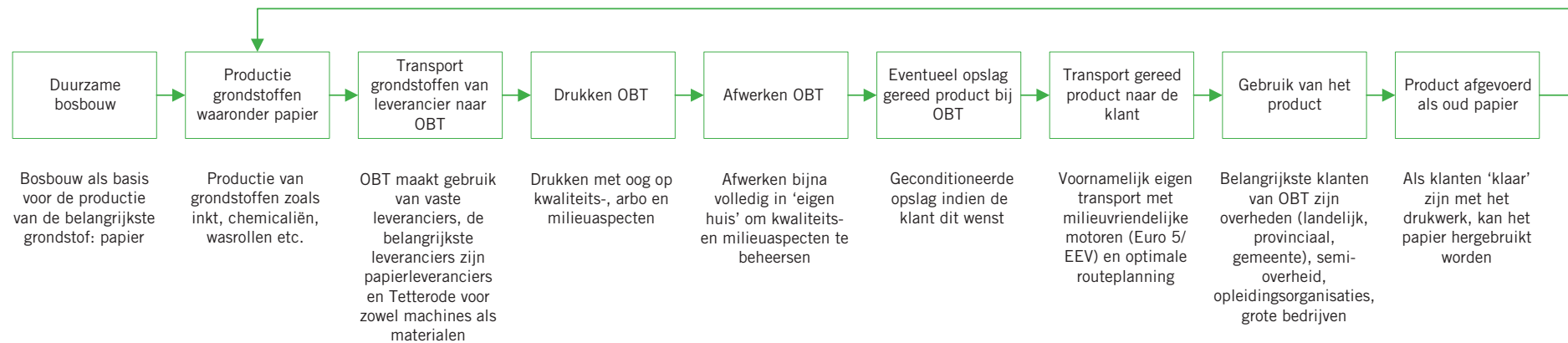
3. Omgeving

3.1 Omgevingsanalyse

De economische crisis, waar we sinds 2008 mee te maken hebben, heeft een grote weerslag op de bedrijven in de grafmediabranche. Omzetten dalen en de winstgevendheid staat onder druk. Om de crisis het hoofd te bieden, kiezen veel ondernemingen voor verbreding van hun dienstverlening. Ook zijn er veel fusies en overnames binnen de sector. Sommige concurrenten moeten noodgedwongen hun deuren sluiten.

Bovenop de crisis komt dat onze omgeving voortdurend verandert en technologische ontwikkelingen een vlucht nemen. Digitale media ontwikkelt zich razendsnel. Het lijkt alsof de papieren communicatie op den duur zal verdwijnen. Wij zijn overtuigd van de combinatie van internet, sociale media en drukwerk, crossmediaal communiceren. Het zijn elkaar aanvullende en versterkende communicatiekanalen.

Wij signaleren dat waar de vraag naar producten als enveloppen en formulieren terugloopt, er steeds meer aandacht wordt besteed aan drukwerk met een boodschap. Meer kleur, bijzondere papiersoorten en verschillende afwerkingen versterken de boodschap. De boodschap die men met drukwerk kan brengen, is uniek en drukwerk zal in dat stukje van de communicatie industrie, steeds meer een specifieke rol gaan spelen. De toekomst zal dan ook volledig bestaan uit de juiste combinatie van drukwerk en digitale communicatiemiddelen.

Door de economische crisis en de technologische ontwikkelingen kan overcapaciteit ontstaan, waardoor de prijzen onder druk staan. Daartegenover staat dat nieuwe technologieën ook kansen bieden. Technologie helpt bij het verhogen van de productiviteit en biedt mogelijkheden op andere, nieuwe markten. Ook op OB hebben deze ontwikkelingen veel invloed. Het vraagt van ons flexibiliteit en creativiteit. Als MKB-bedrijf zijn wij goed in staat snel op deze ontwikkelingen in te spelen. Door bijvoorbeeld optimaal te plannen en onze medewerkers breed in te zetten. Maar ook door maatwerk te bieden in kleinere oplagen. Zo blijven wij in staat om flexibel op de vraag van onze opdrachtgevers in te spelen en toegevoegde waarde te bieden.

3.2 OB in de keten

OB staat niet los van haar omgeving, maar maakt onderdeel uit van een keten met veel schakels. In alle stappen van deze keten is er een impact op mens en milieu. De menselijke aspecten zullen het grootst zijn bij die stappen die buiten Nederland worden uitgevoerd, ervan uitgaande dat de arbeidsomstandigheden in Nederland overal goed geregeld zijn. Hierbij kan worden gedacht aan de arbeidsomstandigheden in de bosbouw, bij de productie van papier en voor de grondstoffen van de chemicaliën die nodig zijn in de grondstoffen van OB. Al het papier dat bij OB gebruikt wordt, heeft een Europese oorsprong. Grondstoffen komen,

voor zover bekend en kon worden achterhaald, niet uit ontwikkelingslanden en voor het grootste deel uit Europa. Hierbij maken we het voorbehoud van kleinere onderdelen of grondstoffen van ingekochte producten. Informatie hierover is niet of zeer moeilijk te verkrijgen waardoor de organisatie hier slechts beperkt invloed op kan uitoefenen.

De milieuaspecten betreffen emissies naar water en lucht en het ontstaan van afvalstoffen, bij de productie van grondstoffen en producten die door OBt gebruikt worden. Ook bij OBt ontstaan diverse milieuaspecten. Deze worden in hoofdstuk 4 beschreven en toegelicht.

Wij hebben ons tot doel gesteld om bij te dragen aan het verduurzamen van deze keten. Concreet wordt dit vertaald in bijvoorbeeld:

- > De keuze voor inkoop van grondstoffen. Waar mogelijk worden stoffen gekocht met minder belasting voor mens en milieu (PEFC en FSC papier, minder vluchtige stoffen in de drukkerij, keuze biologische inkt);
- > De mate van ontinktbaarheid van onze producten en daarmee het verbeteren van de recyclebaarheid;
- > Inkoop van papier van Europese oorsprong;
- > Via een bijdrage aan de ontwikkeling van normen voor het breder uitdragen van Ecolabel Printed Paper via KVG0 aan Intergraf;
- > Vanuit de branche meedenken en stimuleren in de ontwikkeling van ClimateCalc, de branchetool voor het berekenen van de CO₂ footprint;
- > Overleg met toeleveranciers m.b.t. alternatieven voor grondstoffen, wijze van transport en optimale bestelhoeveelheden, sociale aspecten (bijv. oorsprong grondstoffen en wijze van productie);
- > Inkoop van groene energie;
- > Diverse maatregelen tijdens productie en afwerking m.b.t. milieu, arbo en kwaliteit;

- > Overleg met klanten over soort drukwerk, juiste balans tussen digitaal en drukwerk (zie onder), keuze grondstoffen (bijvoorbeeld PEFC of FSC papier);
- > Transport met optimale planning en transportmiddelen conform laatste emissie-eisen.

3.3 Eisen aan leveranciers

Het schenden van mensenrechten is iets dat ver van OBt af staat. Toch hebben we er wel aandacht voor. Het zou mogelijk kunnen zijn dat bij de winning of productie van grondstoffen die door OBt gebruikt worden, mensenrechten worden geschonden of sprake is van omkoping of corruptie. In een onderzoek bij leveranciers, uitgevoerd in 2012, is naast de MVO-aspecten van de producten en diensten ook expliciet gevraagd naar de schending van mensenrechten en corruptie. Alle leveranciers zijn, naar aanleiding van dit onderzoek, gevraagd om een verklaring te ondertekenen waarin zij onder andere verklaren geen mensenrechten te schenden, direct of indirect. Nieuwe leveranciers worden eveneens gevraagd de verklaring in te vullen en te ondertekenen. Leveranciers die zich niet houden aan de eisen met betrekking tot mensenrechten, omkoping en corruptie zullen worden vervangen door een andere leverancier. Er worden nog geen eisen gesteld aan indirecte leveranciers.

Naast sociale aspecten maken ook milieuaspecten (milieubelasting van producten en diensten, naleving van wetgeving en milieuprestatie leveranciers) en kwaliteitsaspecten (leverbetrouwbaarheid en kwaliteit van producten en diensten) onderdeel uit van de beoordeling van leveranciers. Op dit moment is er nog geen verplichting voor leveranciers om bepaalde managementsystemen en certificaten te hebben, maar dit wordt doormiddel van de verklaring zoals hierboven beschreven wel gestimuleerd. Risicovolle leveranciers worden

kritisch beoordeeld. Alleen bij goedgekeurde leveranciers worden producten en diensten betrokken.

Doormiddel van een leveranciersbeoordeling wordt gecontroleerd of leveranciers aan de eisen van OBt voldoen. Bij afwijkingen worden afspraken met de leverancier gemaakt ter verbetering. Afhankelijk van het soort afwijking wordt bepaald binnen welke termijn de leverancier moet verbeteren. Bij blijvende afwijkingen wordt een nieuwe leverancier gezocht.

3.4 Maatschappelijke criteria

Zoals aangegeven is het bedrijfsbeleid gericht op het verbeteren van de interne efficiëntie en het verhogen van ons service niveau waarmee we onze klanten 'ontzorgen' (ons organisatiebeleid). Dit alles met continue aandacht voor en verbetering van de duurzaamheidsaspecten van onze organisatie (ons MVO-beleid). Om een steeds duurzamere organisatie te worden en duurzamere producten te kunnen bieden aan onze klanten, hebben we korte en lange termijn doelen geformuleerd.

Voor de korte termijn is onze aandacht gericht op:

- Milieu: Reductie van elektriciteit, gas en hoeveelheid afvalstoffen.
- Kwaliteit: Verbeteren van de interne workflow, het aantal klachten en de faalkosten.
- Arbo: Meer aandacht voor gezondheid (o.a. door meer bewegen) en verbeteren vaardigheden en ambities.

De korte termijn doelstellingen zijn vastgelegd in hoofdstuk 7.

Voor de lange termijn (3 jaar) richten we ons op onderstaande punten. Aangezien MVO-aspecten steeds belangrijker worden voor onze stakeholders, verwachten we steeds strengere eisen. Onder andere aan de kant van onze klanten maar ook aan de kant van gebruikers en in de hergebruiksphase. Door vooruit te lopen op de te verwachte eisen, laten we onze stakeholders zien hoe proactief we zijn en hoe belangrijk MVO ook voor ons is. Er speelt natuurlijk ook een economisch aspect, we verwachten zonder MVO-beleid dat onze marktpositie verslechtert.

Lange termijn doelen:

- > Versterken van onze marktpositie door in te spelen op marktontwikkelingen (versterken van het totaal concept van communicatie i.p.v. alleen het leveren van drukwerk). Hier houden we rekening met de trends en dilemma's uit de branche zoals beschreven in paragraaf 3.5
- > Het verder verbeteren van onze milieuprestatie (reductie van energie, water, milieubelasting grondstoffen)
- > Het versterken van de arbeidsomstandigheden in de brede zin van het woord (veilige en gezonde werkplek en gezonde medewerkers)
- > Het versterken van onze relatie en communicatie met partijen uit de keten om gezamenlijk te komen tot een duurzamere productketen.
- > Voor 2013 betekent dit onder andere een onderzoek naar de ontinktbaarheid van onze inkten.

3.5 Maatschappelijke trends en dilemma's

Op het gebied van duurzaamheid loopt OBT, evenals andere bedrijven in de branche tegen enkele maatschappelijke trends/ontwikkelingen aan. In hoofdstuk 2 is in de omgevingsanalyse aangegeven met welke veranderingen de branche en dus ook OBT te maken heeft. Ons bedrijfsbeleid houdt rekening met deze ontwikkelingen die tot gevolg hebben dat er minder vraag is naar drukwerk. In de markt leeft echter het gevoel dat minder drukwerk beter is voor het milieu en dus maatschappelijk verantwoord is. Wij zullen hier schetsen dat dit beeld wat ons betreft genuanceerder is.

Internet, smartphones en tablets

De overheid en andere grotere organisaties vinden op dit moment, dat ze publicaties die tot nu toe in gedrukte vorm verschenen, meer digitaal moeten uitgeven, zodat ze op nieuwe media zoals tablets (iPads) kunnen worden gelezen. Hiermee creëren zij een moderne uitstraling en proberen voorop te lopen in de moderne communicatie. Vaak is de beslissing ook een bezuinigingsmaatregel om productiekosten te schrappen. Dit werkt slechts voor een deel; content en lay-out brengen nog altijd kosten met zich mee en zijn vaak voor digitaal gebruik duurder.

De claim dat 'moderne' digitale communicatie altijd beter is dan 'oude' papieren, gaat uit van een beperkte visie op communicatie. Veel informatie is inderdaad geschikt voor digitale uitgave, maar de vraag is of je daarmee altijd de juiste doelgroep bereikt. In onze visie heeft cross mediaal communiceren de toekomst: meerdere uitgavevormen voor het bereiken van alle doelgroepen en het realiseren van de juiste informatieoverdracht.

Het internet is, in combinatie met de smartphones en de tablets, een perfecte tool om informatie te halen. Vrijwel alles is hier snel te vinden en te downloaden; daar kan geen woordenboek, encyclopedie of gouden gids meer tegenop. Maar bij het brengen van informatie is dat anders. Mensen moeten zich aanmelden om geïnformeerd te blijven en digitale nieuwsbrieven van interessante partijen te ontvangen. Daarbij ligt het initiatief bij de ontvanger. Informatie over nieuwe zaken, aanbiedingen van onbekende partijen en nieuwe overheidsregelingen bereiken daardoor via internetachtige communicatie alleen degenen die zoeken en dat is niet vanzelfsprekend de gewenste doelgroep.

Bovendien geeft drukwerk een boodschap, sfeer en gevoel mee. Als straks de hype van de tablets voorbij is, verwachten we een nieuwe balans tussen papieren en digitale vormen van communicatie. Papier zal in combinatie met internet en sociale netwerken een prima communicatietool blijven.

Papier en het milieu

Papier en hout kunnen niet zonder elkaar. Dat geldt ook voor FSC en PEFC papier, waarbij de grondstof uit duurzaam beheerde bossen komt. Maar wat te denken van opmerkingen zoals; "ik gebruik geen papier want dat is beter voor de tropische bossen" of "geen drukwerk is minder CO₂ en hiermee draag ik bij aan een beter milieu".

Beide uitspraken zijn onjuist. Papier wordt gemaakt van boomsoorten die snel groeien, van tropisch hardhout kun je geen papier maken. Programma's als FSC en PEFC, maar ook het beleid in Europa dragen bij aan meer groen op de wereld. Gemiddeld komen er in FSC bossen voor elke 10 gekapte bomen na een kleine 100 jaar 13 bomen terug, waardoor de

opname van CO₂ toeneemt. Om dit te bereiken worden er voor elke omgehakte boom, 3 bomen aangeplant. In totaal is er in Europa de laatste 35 jaar een bosoppervlak bijgekomen met de omvang van Denemarken. Hiermee komen de voor papier geschikte bossen terug in hun oorspronkelijke omvang van een paar eeuwen terug.

Er zijn vergelijkende berekeningen gemaakt tussen het CO₂ effect van papier en alternatieven. Zo beslaat het CO₂ effect van een heel jaar de wekelijkse mailingen die op de deurmat vallen niet meer dan 0,1% (14 kg CO₂) van de jaarlijkse CO₂ uitstoot van een gemiddeld Europees huishouden, vergelijkbaar met een autorit van 70 kilometer of 5 hamburgers. Wie de krant leest op internet en daarvoor een half uur nodig heeft, produceert 20% meer CO₂ dan bij de productie van de papieren krant vrijkomt.

Internet en het milieu

De beleving van het CO₂ verbruik bij internet is moeilijk over te brengen. Met een energiezuinige PC of laptop staat de hele wereld tot je beschikking. En dat is ook letterlijk zo. Over de hele wereld draaien miljoenen servers 24 uur per dag 7 dagen per week, om al die informatie bij je thuis te brengen. Met elkaar gebruiken we op dit moment een kleine 180 miljard kilowattuur per jaar, 1% van het gehele mondiale energiegebruik. Dit veroorzaakt tegenstrijdige stakeholderbelangen met betrekking tot het energieverbruik en de plaats waar het energieverbruik optreedt.

Duurzaam drukwerk

Op het gebied van duurzame producten wint drukwerk het al snel van internet. In Nederland wordt papier circa zeven keer gerecycled voordat het als toiletpapier eindigt. Dat betekent ook dat drukwerk in Nederland voldoet aan de duurzaamheidscriteria, mits de drukkerij zelf duurzaam en verantwoord produceert.

Niet al het drukwerk wordt echter duurzaam gemaakt. In goedkope landen in Europa of in China zijn de milieunormen meestal lager en worden vaak totaal niet nageleefd. Daar komt nog de milieubelasting door extra transport bovenop. Naast de milieuregels baren ook de arbeidsomstandigheden zorgen. De regels binnen de arbo-wetgeving in Nederland beschermen de arbeider actief. De meeste bedrijven die drukwerk in het buitenland uitbesteden, doen dat in landen waar men een lager uurtarief heeft. Dat hangt altijd samen met de arbeidsomstandigheden in die landen.

Dit zorgt voor tegenstrijdige stakeholderbelangen met betrekking tot kosten versus milieu en arbeidsomstandigheden. Wij vinden dat geen zaak van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. OBt doet haar uiterste best om de milieuvriendelijkheid en duurzaamheid van drukwerk beter bekend te maken, zeker in relatie met digitale communicatie. In de gesprekken met onze (potentiële) opdrachtgevers leggen wij het dilemma voor en zoeken we naar een optimale mix van digitale communicatie en drukwerk. Dat geeft ons een sterkere positie bij het verwerven van orders en sluit aan op onze visie op MVO.

3.6 OBt in de wereld

De directie van OBt is betrokken bij de wereld waarin het bedrijf werkt. Het gaat dan zowel om de maatschappelijke en economische veranderingen in de directe omgeving als om de veranderingen in de natuur op lokaal en mondiaal niveau. We hebben een uitgelezen visie op de ontwikkeling van communicatie en de rol van drukwerk daarin. Daarnaast zien we ook een rol weggelegd om te helpen de (mondiale) samenleving in een meer duurzame richting te brengen.

OBt zet zich zowel lokaal als mondiaal in om een bijdrage te leveren aan het behoud en het duurzaam gebruik van de omgeving. Op lokaal niveau willen we een voorbeeldfunctie vervullen, bijvoorbeeld door scholieren en studenten de mogelijkheid te bieden mee te kijken of stage te lopen. Mondiaal investeren we in duurzame (energie)bronnen en ondersteunen we projecten op het gebied van natuurbehoud en kinderopvang.

Bij het steunen van internationale projecten voor natuurbehoud zoekt OBt lokale partners die zich inzetten voor het behoud van een bedreigde diersoort. Wij kiezen alleen projecten die, door onderzoek ondersteund, kunnen aantonen dat onze steun een directe toegevoegde waarde biedt. Bij het project Sumba Care is zelfs direct toezicht op de financiële uitgaven. Wij bieden onze steun afhankelijk van de behoefte van de organisatie in financiële vorm of met producten (bijvoorbeeld drukwerk).

Sponsoring en ondersteuning

We ondersteunen verschillende partijen, lokaal maar ook enkele projecten verder weg. Hiervoor kiezen we projecten vanuit een triple-P-perspectief.

- People: Lokale organisaties met een maatschappelijke functie, zoals The White Orchid en Stichting Ambuskaters.
- Planet: Organisaties die een bijdrage leveren aan natuurbehoud of natuurverbetering, zoals Aurora Borealis en de Duurzaamheidskring West Nederland en Breda.
- Profit: Organisaties met een economische relatie met OBt zoals het KVGGO en ondernemingsverenigingen.

Scholen/onderzoek

- > Het bolwerk in Leiderdorp;
- > ROC Leiden;
- > Het Da Vinci College;
- > Vakmiansroute voor VMBO-leerlingen.

In 2013 is De Bink gekwalificeerd als erkend leerbedrijf voor:

- > Kenwerk, facilitaire dienstverlening
- > IEcabo, voor secretariael, marketing en ICT
- > VTL voor logistiek.

In 2013 is dit gestart met een stagiaire facilitaire dienstverlening voor de periode november 2013 tot en met januari 2014. In samenspraak met het UVW is er een stageplek ingesteld voor het praktijkgedeelte van de opleiding ICT medewerker helpdesk. Hier is iemand geplaatst voor de periode oktober 2013 tot en met januari 2014. Daarnaast wordt er in Leiden door de ROC's tweemaal per jaar een Vakmiansroute georganiseerd waar De Bink ook haar deuren openzet voor leerlingen.

Opmeer heeft vele stages en snuffelstages gehad in 2013. Als erkend leerbedrijf, zijn er in de binderij en drukkerij twee stages ingevuld en met succes afgerond. Vier leerlingen hebben een snuffelstage gedaan in de binderij, zij hebben steeds 2 dagen per 2 weken gewerkt, over een periode van 3 maanden. Opmeer heeft ook in samenwerking met de Haeghe Groep (Sociale werkplaats) een medewerker kunnen plaatsen die wordt opgeleid tot assistent binder. Na de opleiding is het de intentie om de medewerker een vaste aanstelling te geven.

Sponsoring/ondersteuning

- > Sponsoring Painted Dog Conservation (wilde-hondenproject) in Zimbabwe;
- > Sponsoring Artcentrum, naschoolsproject bij de Wilde Honden;
- > Sponsoring Stichting Ambuskaters (ambulance, politie e.d. skaten voor Stichting Kika);
- > Sponsoring IJshockeyclub Hys in Den Haag;
- > Sponsoring basketbalvereniging ZZ-Leiden en korfbalvereniging Pernix en TOP;
- > Sponsoring boekenproject voor KiKa;
- > Sponsoring Stichting Willem Alexander kinderfonds;
- > Sponsoring 3M City Bike;
- > Sponsoring Vrienden voor Isoria (Slag om Leiden);
- > Sponsoring Leidens Ontzet;
- > Ondersteuning Schuldhulpmaatje met drukwerk;
- > Ondersteunen Stichting De Pieterskerk;
- > Financiële ondersteuning Kindertehuis Hammu Pangia te Sumba in Indonesië;
- > Ondersteuning lagere scholen met papier;
- > Ondersteuning The White Orchid, stichting voor vrouwen met borstkanker.

Bestuursfuncties

- > Penningmeester van Stichting Aurora Borealis. Doelstelling van deze stichting is de schoonheden en veranderingen in de natuur in de breedste zin vast te leggen en te presenteren, om daar de aandacht op te vestigen. De interesse gaat niet alleen uit naar gebieden in Nederland, maar ook bijvoorbeeld in (sub)arctische gebieden en wereldzeeën;

- > Bestuurslid bij het KVGGO (interne en externe communicatie);
- > Voorzitter KVGGO regio Den Haag en omgeving;
- > Algemeen bestuurslid VNO-NCW namens KVGGO;
- > Voorzitter Stichting hogedrukgebied. Deze stichting draagt de kennis van de oude ambachtelijke druktechnieken over en heeft een grafisch atelier ter beschikking voor workshops;
- > Lid Grafimedia Duurzaamheidskring West-Nederland;
- > Lid Grafimedia Duurzaamheidskring Breda. De duurzaamheidskringen zijn de samenwerkingsverbanden binnen de sector. Hier bespreken we de milieuaspecten van de organisaties, de verbetermogelijkheden in de bedrijven en in de keten.

Vanuit de functies bij het KVGGO is er de mogelijkheid om invloed uit te oefenen en mee te denken bij de ontwikkelingen van duurzaam inkopen, de CO₂ calculatietool (ClimateCalc), ontwikkelingen op gebied van Ecolabel en eventueel andere normen voor de toekomst.

De kosten voor bovenstaande activiteiten zijn voor rekening van de twee OBТ bedrijven.

Naast bovenstaande bestuursfuncties zijn de OBТ bedrijven lid van de lokale belangen- en ondernemingsverenigingen, zoals:

- > NCD (Nederlands Centrum van Directeuren en Commissarissen);
- > ZKD (Belangenvereniging Zichtenburg, Kerketuinen, Dekkershoek: Opmeer);
- > BV Leiden (ondernemersvereniging: De Bink).

4. Medewerkers (people)

Mensen vormen het hart van de OBТ bedrijven en we zorgen dan ook zo goed mogelijk voor onze medewerkers: 91 in getal, waarvan 76 mannen en 15 vrouwen, merendeels fulltime werkend voor de twee bedrijven en hun klanten. In ons personeelsbeleid (arbeidsomstandigheden en -contracten) en de ondersteuning bij persoonlijke kennis- en vaardigheidsontwikkeling richten we ons op tevreden en gezonde medewerkers. Het resultaat: een beperkt verloop, de afwezigheid van (bijna) ongelukken en een relatief laag arbeidsgerelateerd ziekteverzuim.

We voeren een actief beleid voor verbetering van arbeidsomstandigheden. We optimaliseren de werkomstandigheden met specifieke aandacht voor gezondheid, veiligheid, verlichting van de werkdruk en beperking van risico's. Deze doelen staan ook voorop bij de registratie van en nazorg bij ziekteverzuim.

Niet onbelangrijk zijn de ontwikkelmogelijkheden van onze medewerkers, waarbij ze alle opleidingen kunnen volgen die voor het adequaat uitvoeren van hun functie nodig zijn.

4.1 Personeelsbestand

Bij OBТ werkten op 31 december 2013 in totaal 91 medewerkers. 84% van hen is man (76), 16% vrouw (15). De meeste medewerkers (87%) werken fulltime; volgens de CAO-bepalingen zijn dat alle werknemers met een contract voor 36, 38 of 40 uur.

> Verdeling aantal medewerkers (fulltime-parttime en man-vrouw) per afdeling

Functies	Omvang totaal OBТ		Werkvorm		Geslacht	
	Opmeer	De Bink	Fulltime	Parttime	Man	Vrouw
Directie	3	3	5	1	5	1
Verkoop binnendienst	6	6	11	1	11	1
Verkoop buitendienst	3	4	6	1	6	1
Productieleiders	3	3	6	0	6	0
Vormgevers	0	1	1	0	1	0
Dtp'ers/ICT'ers (excl. oproepkrachten)	8	5	13	0	10	3
Drukkers	7	6	13	0	13	0
Foliedrukkers	0	3	2	1	3	0
Print/digitaal drukkers	1	3	4	0	4	0
Fulfillment	0	5	5	0	5	0
Afwerkers	8	4	8	4	8	4
Chauffeurs	2	1	3	0	3	0
Administratie/Secretariaat	5	1	2	4	1	5
Totaal	46	45	79	12	76	15

Alle in dit hoofdstuk gerapporteerde gegevens betreffen de samenvoeging van de twee OBТ bedrijven. OBТ bv heeft als organisatie geen personeel in dienst.

12 medewerkers zijn parttime in dienst, met contracten die variëren tussen de 24 en 32 uur. Een overzicht van het aantal medewerkers per bedrijf en afdeling, inclusief de verdeling fulltime/parttime en man/vrouw, staat in bijgaande tabel.

Beperkt personeelsverloop:

Bij Opmeer is het aantal medewerkers gedurende het jaar 2013 met netto 4 afgenomen. Er zijn 5 medewerkers vertrokken waarvan 3 contracten niet zijn verlengd, een contract is ontbonden en een medewerker is afgekeurd. Er is 1 nieuwe medewerker in dienst gekomen.

Bij De Bink is het aantal medewerkers gedurende het jaar 2013 netto met 5 afgenomen. Één medewerker is met pensioen gegaan, één medewerker is afgekeurd en van een verkoop medewerker is het contract na afloop niet verlengd. Van twee medewerkers is bij de start van het jaar afscheid genomen. Het gaat om een verkoper binnendienst en een medewerker binderij. De contracten zijn omgezet naar oproepkrachten.

De leeftijdsopbouw van de OBТ medewerkers is als volgt:

15 – 30 jaar 10 (11%)
30 – 45 jaar 32 (35%)
45 – 65 jaar 49 (54%)

De vertrokken medewerkers zijn qua leeftijd als volgt verdeeld:

15 – 30 jaar 1
30 – 45 jaar 4
45 – 65 jaar 5

4.2 Personeelsbeleid

Iedere OBt medewerker heeft een individueel contract. Daarnaast zijn de arbeidsvoorwaarden vastgelegd in de CAO Grafimedia (geldig tot 31 januari 2013) en het bedrijfsreglement. De opzegtermijnen zijn geregeld in de CAO. Beide bedrijven binnen OBt hebben een eigen bedrijfsreglement. Dit reglement bevat onder andere afspraken over betalingen (salaris, overwerk, vakantiegeld, onkosten), ziekteverzuim en algemene regels die gelden in het pand en bij de verschillende werkzaamheden. Ook bevat het bedrijfsreglement een toelichting op de BHV-organisatie (bedrijfshulpverlening) en is in een bijlage als zelfstandig onderdeel het ontruimingsplan voor het desbetreffende bedrijf opgenomen.

OBt en de twee bedrijven beschikken niet over een arbocommissie of ondernemingsraad (OR). De medewerkers hebben aangegeven hieraan geen belang te hechten. OBt onderzoekt regelmatig opnieuw of er behoefte bestaat aan een OR. Communicatie vindt plaats via regelmatig afdelingsoverleg en in de functioneringsgesprekken met de individuele medewerkers. Ook kunnen medewerkers rechtstreeks bij de directie of de vertrouwenspersoon van het desbetreffende bedrijf terecht. Over discriminatie, een door de directie belangrijk geacht aandachtspunt, zijn in 2013 geen incidenten bij de vertrouwenspersoon gemeld.

OBt heeft een actief beleid voor arbeidsomstandigheden. Dit arbobeleid kenmerkt zich door het creëren van optimale werkomstandigheden waarin werknemers op een gezonde en veilige manier hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. De directie van OBt realiseert zich dat de werkdruk vanwege het soort orders en de omvang van de orderportefeuille relatief hoog is. De werkdruk is dan ook een continu aandachtsgedebied in het arbobeleid, waarbij voortdurend gezocht wordt naar mogelijkheden om de werkdruk te verlichten. Daarnaast hebben we

continu aandacht voor optimalisering van de werkomstandigheden, zoals goede en veilig ingerichte werkplekken. Ook proberen we medewerkers, door voldoende opleiding en aandacht voor persoonlijke ontwikkeling, te helpen om met de hoge werkdruk om te gaan. Deze aandacht heeft ook een positief effect op de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de werknemers.

In de komende jaren zullen we de arbodoelstellingen onverminderd blijven nastreven en werken aan verdere verbetering van arbeidsomstandigheden: o.a. werkplek, opleiding, psychosociale arbo-aspecten en veiligheid. In 2013 hebben De Bink en Reprocentrum Movens (onderdeel van GGZ Rivierduinen) Print- en Copyshop MoBi opgericht. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen bij MoBi de kans zich te ontwikkelen en hun kwaliteiten te benutten in een neutrale werkomgeving. MoBi wil door het maken van drukwerkmiddelen voor bedrijven en particulieren mensen met een GGZ (psychische) achtergrond een zinvolle werkplek bieden voor dagbesteding, waardoor deze mensen hun kwaliteiten optimaal benutten, zichzelf ontwikkelen in het grafische vak en uiteindelijk een grotere kans krijgen om te re-integreren op de arbeidsmarkt. Dit initiatief past daarom zeer goed binnen het duurzaamheidsbeleid van OBt en past bij de eisen die opdrachtgevers stellen ten aanzien van Social Return.

4.3 Ontwikkeling, kennis en vaardigheden

Het ontwikkelen van kennis en vaardigheden krijgt binnen OBt volop aandacht. Niet alleen leidt dit tot een hogere kwaliteit van de producten en diensten, het zorgt ook voor tevreden medewerkers die veiliger werken. Persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers (competentie-

management) is, naast de prestatie, een vast onderdeel van de functioneringsgesprekken. Op basis van het gesprek, vaktechnische ontwikkelingen en ontwikkelingen in de organisatie wordt bepaald welke opleidingen voor de desbetreffende medewerker gewenst zijn.

Het beleid van OBt is dat iemand alle opleidingen kan volgen die hij of zij nodig heeft voor het uitvoeren van de functie. Medewerkers volgen voor hen passende opleidingen, in aanvulling op de vereiste bijscholing op product- en procesgebied. Regelmatige bijscholing is noodzakelijk omdat OBt continu investeert in automatisering en nieuwe technieken. In 2013 hebben bij OBt 91 medewerkers in totaal 554 dagen besteed aan opleidingen. In 2012 besteedden 59 medewerkers 284 dagen aan trainingen.

Opleidingen	Aantal opleidingsdagen 2013 (2012)	Aantal medewerkers	Gemiddeld aantal dagen per opleiding	Gemiddeld aantal trainingsdagen per medewerker
Opmeer	191 (116)	46	4,2	4,2
De Bink	363 (168)	45	4,9	8,1

Het aantal dagen training bij de Bink in 2013 is significant hoger dan in 2012 vanwege de six sigma introductie voor het gehele bedrijf en de specifieke six sigma trainingen voor een aantal specifieke medewerkers. Daarnaast zijn er trainingen geweest in het kader van de doelstelling om een bredere inzetbaarheid van medewerkers te realiseren. De toename van het aantal trainingsdagen bij Opmeer wordt veroorzaakt doordat er in 2013 veel gedaan is aan het opleiden van het team voor nieuwe ontwikkelingen. Met het aantrekken van een

programmeur sinds september, zijn beide systeembeheerders, zowel intern als extern opgeleid. Daarnaast zijn er in de binderij veel opleidingen geweest om medewerkers aan meerdere machines te kunnen laten werken en er is in samenwerking met de Haeghe Groep een medewerker opgeleid tot assistent binder. Het is niet mogelijk om aan te geven voor welk bedrag in opleidingen is geïnvesteerd. De oorzaak hiervan is dat leveranciers van nieuwe apparatuur bij de bedrijven zelf de hiervoor benodigde trainingen verzorgen. De kosten hiervoor zijn verwerkt in de aanschaf van apparatuur.

4.4 Ziekteverzuim en ongevallen

Het verzuim bij OBТ lag in 2013 op 2,27%. In 2012 was dit 3,76%. In dit verzuim zijn ook langdurige ziektegevallen meegenomen met uitzondering van twee zieken die langer dan 1 jaar ziek zijn. Vorig jaar waren deze twee medewerkers wel meegerekend waardoor het ziekteverzuim hoger lag.

Bedrijf	Ziekteverzuim 2013 (2012)	Gemiddeld aantal dagen ziek per persoon
Opmeer	1,44% (3,02%)	3,7 (7,8)
De Bink	3,10% (3,68%)	6,7 (7,8)

De registratie van ziekteverzuim wordt bijgehouden door de medewerker P&O of de preventiemedewerker. Deze medewerker beoordeelt bij elk verzuimgeval of de oorzaak mogelijk een relatie met het werk heeft. De afspraak is dat in die gevallen, waarbij

arbeidsgerelateerd verzuim wordt vermoed, de bedrijfsarts wordt ingeschakeld om dit vermoeden te onderzoeken.

Een vergelijking met andere bedrijven is moeilijk te maken. In de grafische industrie zijn geen verzuimpercentages bekend. Het ziekteverzuim in de totale industrie bedroeg in 2013 volgens cijfers van het CBS 4,95%. Het CBS rekent hierbij langdurige zieken (tot één jaar verzuim) mee in het verzuimpercentage. Ten opzichte van dit verzuim scoort OBТ goed.

Risicobeperking

De werkzaamheden bij OBТ zijn niet gevaarlijk. Drukkers die langdurig in aanraking komen met isopropylalcohol (IPA) hebben op termijn kans om OPS (organisch psychosyndroom of schildersziekte) op te lopen. OBТ neemt daarom diverse maatregelen om het gebruik en de emissie van IPA te reduceren, zie paragraaf 5.3. Opmeer is al in 1995 overstapt op een centraal gesloten vochtwatersysteem, dat de emissie van IPA reduceert. Daarnaast wordt al jaren gewerkt om het percentage IPA in het systeem te reduceren. IPA vormt derhalve geen gevaar voor medewerkers en er is daarom geen noodzaak om een risicobeheersingsprogramma ernstige ziekten op te zetten.

Bij de keuze van grondstoffen spelen arbeidsomstandigheden een belangrijke rol. Risico's voor werknemers worden zo veel mogelijk voorkomen aan de bron door het vervangen van producten door producten zonder of beperkte arborisico's. Indien nodig worden aanvullende maatregelen genomen door persoonlijke beschermingsmiddelen voor te schrijven. Het eindproduct is in geen enkel opzicht 'gevaarlijk'. Er zijn geen risico's voor mens en milieu waardoor er geen maatregelen voor de productveiligheid genomen hoeven te worden. Om risico's en ziekteverzuim verder te reduceren en de gezondheid te verbeteren, zijn bij OBТ de afgelopen jaren diverse maatregelen genomen:

- > *Gehoorbescherming*: alle medewerkers aan machines hebben autoplastieken;
- > *Gezondheid*: een rookverbod sinds 2006;
- > *Gezondheid*: mogelijkheid tot volgen van cursus 'Stoppen met roken';
- > *Gezondheid*: til- en zitcursussen bij Opmeer en De Bink;
- > *Gezondheid*: fietsplan;
- > *Werkplek*: nieuwbouw en uitbreiding binderij bij Opmeer ten behoeve van betere en overzichtelijke werkplekken voor medewerkers. Meer licht op de afdeling en betere geluidsabsorberende plafonds en wanden;
- > *Ziekteverzuim*: actieve betrokkenheid bij ziekmelding;
- > *Werkplek*: voor de werkplekken print bij De Bink zijn er nieuwe werkbladen gemaakt voor een groter werkoppervlak;
- > *Gezondheid*: in de drukkerij van De Bink is het leefklimaat verbeterd door de op de twee vierkleurenpersen alcoholvrij te drukken;
- > *Gezondheid*: ook Opmeer is deels overstapt op IPA-vrij drukken, dit is gebeurd op de grootste pers;
- > Alle medewerkers van Opmeer hebben in 2012 deelgenomen aan een preventie medisch onderzoek (PMO). Uit het onderzoek kwam naar voren dat enkele medewerkers last hadden van overgewicht. Ook was er een grote groep medewerkers die meer zou moeten bewegen. In 2013 is daarom aandacht aan beweging gegeven m.b.v. stappentellers en een wedstrijdement.

Ongevallen of bijna-ongevallen in 2013

Bij geen van de OBТ bedrijven heeft in 2013 een ongeval of bijna-ongeval plaatsgevonden. OBТ heeft nog nooit boetes gekregen op het gebied van sociale of personeelsaspecten. Er heeft in 2013 geen inspectie plaatsgevonden van de Inspectie SZW (voorheen Arbeids-inspectie).

5. Milieu (planet)

OBT is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de leefomgeving en de mogelijke risico's voor het milieu, die verbonden zijn aan productieactiviteiten. De directie van OBT spant zich in om deze risico's zoveel mogelijk te beperken. We hebben daartoe een gecertificeerd milieumanagementsysteem, zijn FSC, PEFC en CO₂ gecertificeerd (zie 5.4) en hebben een Verklaring Duurzaam Inkopen Overheid. Zoals verwacht mag worden, streven we naar continue verbetering van onze milieu- en duurzaamheidsprestaties over al onze milieuaspecten. Daarin gaan we vaak zelfs verder dan wordt vereist.

5.1 Milieubeleid, doelstellingen en investeringen

De minimale eis die aan iedere onderneming gesteld wordt, is dat ze voldoet aan wet- en regelgeving. Ons milieumanagementsysteem richt zich op het voldoen aan wet- en regelgeving, het bijhouden van veranderingen in wet- en regelgeving én de beheersing en vermindering van milieueffecten van het proces. Daarnaast bieden we klanten de keuze om milieubewuste grondstoffen te kiezen. Ons milieumanagementsysteem maakt milieu tot een integraal onderdeel van het bedrijfsbeleid en de bedrijfsvoering.

Alle medewerkers kennen de afspraken en eisen ten aanzien van de omgang met gevaarlijke stoffen en de beheersing en vermindering van milieueffecten. Milieu vormt ook een vast onderdeel bij training van nieuw personeel en bij functioneringsgesprekken. Tijdens interne audits beoordelen we de werking en naleving van het milieumanagementsysteem.

Het milieumanagementsysteem vraagt aandacht en zorg voor:

- > Beperking van de hoeveelheid chemisch en bedrijfsafval;
- > Zorgvuldige scheiding en afvoer van het afval;
- > Maximaal hergebruik van de gebruikte hulp- en grondstoffen;
- > Voorkoming en minimalisatie van milieuemissies naar bodem, water en lucht;
- > Reductie van het energieverbruik en de emissie van CO₂.

Jaarlijks worden doelstellingen geformuleerd om de milieuprestatie nog verder te verbeteren. Waar mogelijk geïntegreerd met doelstellingen voor arbo en/of kwaliteit.

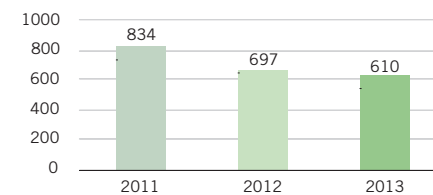
Milieuboetes

De belangrijkste eisen van ISO 14001 zijn het naleven van wet- en regelgeving en de reductie van milieueffecten. Ook binnen OBT wordt hier de meeste nadruk op gelegd. Naast de eigen controle van wet- en regelgeving wordt er ook gecontroleerd door het bevoegd gezag. In dit geval door de gemeenten waar de bedrijven zijn gevestigd. Bij het niet naleven van de wettelijke eisen, kan er een boete worden opgelegd. De OBT bedrijven hebben nog nooit een milieu- of andere boete ontvangen.

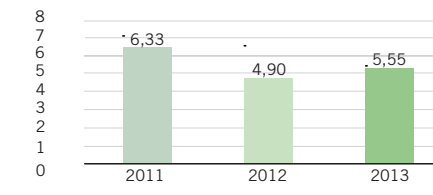
5.2 Milieuaspecten en milieukengetallen

In bijlage 2 is de milieubelasting weergegeven. Deze absolute milieuregistraties houden geen rekening met de verandering van het productievolume. Daarom presenteren we hier milieukengetallen – voor elektriciteit, gevaarlijk afval, water- en gasverbruik – die zijn gebaseerd op het productievolume (in 1000 kg drukwerk). Bij de bepaling van deze kengetallen is gekeken naar de ingekochte hoeveelheid papier, waarvan we de hoeveelheid afvalpapier (zoals gerapporteerd in de Milieubarometer) hebben afgetrokken.

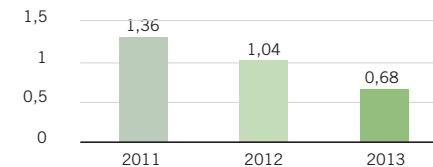
Elektriciteit: (kWh per 1000 kg drukwerk)

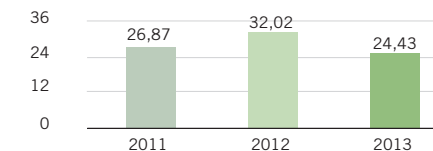
Gevaarlijk afval: (kg per 1000 kg drukwerk)

Waterverbruik: (m³ per 1000 kg drukwerk)

Gasverbruik (m³ per gewogen graaddag)

Toelichting

In 2013 is de milieulast per productievolume voor bijna alle aspecten afgenomen. De absolute getallen van het energie- en watergebruik, de hoeveelheid afval en van een aantal grondstoffen zijn terug te vinden in bijlage 2. Het gasverbruik is niet gerelateerd aan de hoeveelheid productie, daarom wordt het kengetal berekend op basis van het aantal graaddagen. Hierin zijn de verschillen in de buitentemperatuur verrekend.

De stijging van het gasverbruik in 2012 wordt zowel veroorzaakt door Opmeer als door De Bink. Bij Opmeer is door een fout van een installateur 's nachts de afzuiging in het pand blijven draaien. Hierdoor ging veel warme lucht verloren waardoor extra stoken noodzakelijk was. Verder heeft een medewerker in het papiermagazijn de thermostaat hoger gezet om een aangenamer werkklimaat te creëren. Vanwege het formaat van het papiermagazijn, moet de thermostaat erg hoog gezet worden om de ruimte warmer te maken. Dit heeft erg veel extra stookkosten tot gevolg gehad.

De stijging van het gasverbruik in 2012 bij De Bink wordt voornamelijk gezocht in het 24 uur per dag draaien van de klimaatbehandelingsinstallatie. Vroeger draaide deze installatie op kloktijden, maar na de strenge winter van 2010 is deze op vol continu gezet vanwege papier en druk problemen. De Bink onderzoekt nog wat de meest efficiënte tijden zijn en wat dat oplevert aan minder gasgebruik.

De verbeteringen op gebied van elektriciteit en gas worden, voor een groot deel gerealiseerd door een grootschalig energiebesparingsplan bij De Bink. Dit betreft het nemen van diverse maatregelen voor het besparen van elektriciteit (waaronder het plaatsen van 80 zonnepanelen), maatregelen voor het besparen van gas (waaronder het isoleren van dak en lichtkoepels) en het vervangen van diverse auto's door zuinige auto's. Maar ook bij Opmeer zijn maatregelen genomen om het gasverbruik te reguleren. Dit heeft gerealiseerd in een besparing van ruim 17.000 m³ gas en 61.000 kWh.

Overige milieuregistraties

Naast het energiegebruik, de afvalproductie en gevaarlijke stoffen, vormen ook andere activiteiten binnen de bedrijven een potentiële belasting voor het milieu. Daarbij denken we aan de uitstoot bij het transport en emissies die de ozonlaag aantasten.

Transport

In de tabel hieronder staat een overzicht van de zakelijk gereden kilometers, uitgesplitst naar personen- en goederenvervoer voor de beide bedrijven.

Bedrijf	Vervoersmiddel	Km 2011 ¹	Km 2012 ¹	Km 2013 ¹
Opmeer	Personenwagens	272.836	294.494	290.936
	Vracht-/bestelwagens	156.514	155.657	148.606
De Bink	Personenwagens	196.694	139.097	148.517
	Vracht-/bestelwagens	57.102	71.996	103.838
Totaal		683.146	661.244	691.897

¹ Het aantal zakelijke kilometers met personenauto's, onder andere voor klantbezoeken, hebben we ingeschat. Uitgangspunt is het aantal kilometers dat is gereden met personenauto's. Hiervan is het woon-werkverkeer en een gemiddeld privégebruik afgetrokken (cijfers voor woon-werkverkeer zijn te vinden in bijlage 2).

De transport kilometers bij De Bink zijn toegenomen door meer klantbezoeken van de afdeling verkoop en een groter aantal orders.

Naast het aantal kilometers is de emissiekaracteristiek van het wagenpark bepalend voor de milieubelasting. Opmeer heeft in 2009 en in 2010 nieuwe bedrijfswagens aangeschaft voor het goederenvervoer, voorzien van veel schonere EEV-motoren. De overige bedrijfswagens zijn nog niet afgeschreven, waardoor er in 2011 geen investeringen in het wagenpark zijn gedaan. De Bink heeft in 2012 de vrachtwagen weggedaan om het transport uit te besteden aan een gespecialiseerde partij. Hiermee worden kosten bespaard en effecten naar milieu gereduceerd door nieuwere typen wagens en efficiënter transport.

Ozonlaagaantastende stoffen

Emissie van ozonlaagaantastende stoffen vindt alleen plaats bij lekkage hiervan uit koelmachines. De koelmachines zijn in onderhoud bij bedrijven met een F-gassen diploma. Onderhoud, lekkage en vullen van koelinstallaties worden geregistreerd in logboeken. Er is in 2013 geen koelmiddel weggelekt.

5.3 Duurzaam inkopen

De overheid heeft criteria opgesteld voor duurzaam inkoop van drukwerk. De rijksoverheid heeft als doelstelling in 2015 voor 100% duurzaam in te kopen. OBТ voldoet aan de criteria voor duurzaam inkopen van juli 2013 (de laatste versie). Voor een groot aantal aspecten gaat OBТ verder dan de eisen van de criteria.

OBТ beschikt over een Verklaring Duurzaam Inkopen Overheid. Om in aanmerking te komen voor deze verklaring heeft OBТ een onafhankelijke certificatie-instelling (SGS-Nederland) gevraagd de duurzame prestaties te toetsen aan de door de overheid gestelde criteria. Met deze verklaring wordt het makkelijker te leveren aan de overheid. Hieronder lopen we de belangrijkste aspecten langs waaraan in de criteria bewust wel of geen aandacht is besteed, en schetsen daarbij de positie van OBТ.

Papier

OBТ stimuleert klanten om gebruik te maken van FSC of PEFC papier of Ecolabel papier. Ecolabel papier is altijd FSC of PEFC gecertificeerd, daarnaast worden er ook nog op andere gebieden criteria aan dit papier gesteld. Niet al het FSC of PEFC papier voldoet aan de

criteria voor Ecolabel. OBТ vraagt voor alle verschillende papiersoorten aan de leverancier een verklaring om te garanderen dat het product aan de criteria voldoet.

Inkt

Offsetdrukinkt bestaat voor een belangrijk deel uit oliën. OBТ gebruikt 100% biologische inkt die voor 100% uit plantaardige oliën bestaat. We gebruiken lijnzaadolie uit koolzaad dat in Texas wordt verbouwd. Deze productie drukt niet op het areaal grond bestemd voor voedselproductie en helpt de relatief hoge werkloosheid te reduceren. In de criteria zijn geen eisen opgenomen voor het gebruik van plantaardige inkt (met 100% plantaardige oliën), omdat deze niet voor alle toepassingen gebruikt kan worden en er nog een duurzaamheidsdiscussie loopt ten aanzien van plantaardige inkt.

Als papier wordt hergebruikt, dan moet het worden ontinkt. Tegenwoordig zijn er inkten op de markt die moeilijk te ontinkten zijn waardoor de kwaliteit van het recycle papier minder wordt. OBТ ziet het belang van het gebruik van 'goede' inkten. Bij de leveranciers is nagevraagd of de gebruikte inkt wel of niet ontinktbaar is. Alle bij OBТ gebruikte inkten zijn ontinktbaar, waardoor geen maatregelen nodig zijn en voldaan wordt aan de duurzaam inkoop criteria.

Vluchtige organische stoffen (VOS)

Bij gebruik van isopropylalcohol (IPA) en reinigingsmiddelen komen er dampen van koolwaterstoffen vrij. Deze zijn slecht voor het milieu, hebben invloed op de medewerkers en zijn daardoor arbeidshygiënisch minder verantwoord.

In de duurzaamheidscriteria duurzaam inkopen is IPA-vrij drukken niet als eis opgenomen maar wordt het wel gunstiger gewaardeerd. Er draaien binnen OBТ drie persen binnen

IPA-vrij. Alle vier kleuren persen bij De Bink en de grootste vier kleuren pers bij Opmeer, sinds begin 2012. We zetten ons in voor minimaal gebruik van IPA.

De wettelijke grens voor IPA is 8%. In de duurzaamheidscriteria wordt een percentage van 5% gevraagd voor vellenoffset. Bij Opmeer is een centraal vochtwatersysteem in gebruik waar zowel een midden als een klein formaat pers op draaien. De IPA-waarde van dit vochtwater is 4%. De klein-formaat pers is hier de spelbreker voor het verder verlagen van de IPA-waarde. Bij De Bink wordt op een groot formaat pers alcoholvrij geproduceerd. Op een klein formaat en een middenformaat pers wordt met IPA gewerkt. Het % IPA is 5%

Afhankelijk van de wensen en eisen van de klant wordt er gekozen welke pers ingezet wordt. Natuurlijk wordt er zoveel mogelijk gedraaid op de persen zonder IPA of met een lage IPA waarde. Voor orders die moeten voldoen aan de duurzaam-inkoop criteria van de overheid wordt gedrukt met een waarde van 7% of als dit in de order wordt gevraagd IPA vrij. Door de grote variatie in persen binnen OBТ zijn de mogelijkheden bijna onbeperkt en kunnen we aan de eisen van de klanten voldoen.

Opmeer past als een van de weinige drukkerijen in Nederland een centraal vochtwatersysteem toe, dat voor lagere IPA-emissies zorgt. Het systeem houdt de concentratie IPA centraal bij, kent een minder grote verdamping en heeft een ingenieus filtersysteem waardoor het vochtwater minder snel vervangen hoeft te worden.

Ook bij het gebruik van reinigingsmiddelen verdampen vluchtige organische stoffen (VOS). Om de verdamping te beperken, is in de duurzaamheidscriteria aangegeven dat dagelijks gebruikte reinigingsmiddelen een vlampunt moeten hebben van tenminste 55°C.

OBТ gebruikt voor het wassen van drukpersen K3 vloeistoffen. Dit zijn stoffen met een vlampunt tussen de 55°C en 100°C, die minder VOS-emissie veroorzaken dan K1 vloeistoffen en daardoor minder impact hebben op de gezondheid van de medewerkers. Waar mogelijk wordt gereinigd met een K4 reinigingsmiddel met een vlampunt >100°C. Dit wordt bij aanbestedingen hoger gewaardeerd. Bij OBТ wordt geen gebruik gemaakt van K1 vloeistoffen. In 2012 zijn grote veranderingen geweest in de hulpstoffen die bij het drukken worden gebruikt. Een groot aantal producten zijn vervangen door minder schadelijke of minder vluchtige stoffen.

APEO, halogenen, ftalaten

OBТ besteedt veel aandacht aan de inkoop van stoffen en elke nieuwe stof wordt beoordeeld op de invloed op het milieu en de mensen die ermee werken. Voor een drietal stoffen zijn duurzaamheidscriteria opgenomen in het duurzaam-inkoopbeleid: APEO (alkylfenoethoxylaten), vaak toegevoegd aan reinigingsmiddelen, is schadelijk voor waterorganismen. Halogenen zijn slecht biologisch afbreekbaar, kunnen zich ophopen in dieren (vis en vee) en bij consumptie hiervan ook in mensen. Ftalaten zijn weekmakers die schadelijk zijn voor mens en milieu. OBТ gebruikt geen van deze stoffen.

Risicostoffen (H-zinnen)

Op alle verpakkingen van gevaarlijke stoffen is met R-zinnen aangegeven welke eigenschappen van de stof gevaar opleveren voor mens en milieu. In de criteria is een aantal R-zinnen genoemd voor producten (inkten, verfstoffen, vernis, toevoegingen, reinigingsmiddelen of oplosmiddelen) die bij de vervaardiging van het product niet gebruikt mogen worden. Het betreft de R-zinnen: R23, R24, R25, R26, R27, R28, R39, R45, R46, R48, R49, R50, R51, R52, R53, R59, R60, R61, R62, R63 en R68. In de nieuwe duurzaam inkoopcriteria

wordt echter gesproken van H-zinnen, maar aangezien de H-zinnen nog niet genoemd worden in de veiligheidsbladen wordt er nog gewerkt met de oude tekst met R-zinnen.

Een analyse van onze voorraad leert dat er een beperkt aantal stoffen in huis is met uitgesloten R-zinnen:

- > R50: zeer giftig voor in het water levende organismen;
- > R51/53: giftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op de lange termijn schadelijke effecten veroorzaken;
- > R52/53: schadelijk voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op de lange termijn schadelijke effecten veroorzaken;
- > R53: kan in het aquatisch milieu op de lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.

Het betreft bepaalde typen glanslakken waarvoor geen milieuvriendelijker alternatief beschikbaar is. Indien een klant drukwerk bestelt waarbij deze stoffen noodzakelijk zijn, dan geeft OBТ vooraf aan dat deze stoffen niet voldoen aan de criteria voor duurzaam inkopen. Het gebruik van deze lakken is zeer beperkt. De afvalstoffen bevinden zich in een sterk verdunde concentratie in het spoelwater dat wordt geloosd op de riolering. Op basis van onderzoek naar de concentratie van genoemde stoffen in het afvalwater, heeft het bevoegd gezag besloten dat lozing op de riolering geen gevaar voor het milieu of de afvalwaterzuiveringsinstallatie oplevert.

Een tweede risicostof is een plaatcleaner waaraan de zin R52/53 is gekoppeld. We zijn op zoek naar een milieuvriendelijker alternatief voor deze plaatcleaner. Zolang deze niet is gevonden, gebruiken we de stof incidenteel na een correctie op de plaat. Hiervoor gebruiken we ongeveer 1 keer per maand de hoeveelheid van 2 á 3 gram. Bij een beschadigde plaat

beoordelen we altijd of we de plaatcleaner gebruiken of de plaat opnieuw maken. In sommige gevallen is het opnieuw maken van een plaat milieubelastender dan het gebruik van de plaatcleaner, waarvan een kleine hoeveelheid op een doekje nodig is. De doek wordt samen met andere poetsdoeken gewassen bij een speciale wasserij.

Al in 2012 is een groot deel van de hulpstoffen die bij OBТ gebruikt worden, vervangen door producten met een lagere milieubelasting en een hoger vlampunt (dus minder vluchtig).

Energie

De duurzaamheidscriteria stellen geen eisen aan het energieverbruik, omdat het bevoegd gezag een energieonderzoek kan opleggen als een bepaald energieverbruik wordt overschreden. OBТ laat regelmatig (elke paar jaar) zelf bij de bedrijven energieonderzoeken uitvoeren om te bepalen welke energiemaatregelen genomen kunnen worden. In het verleden is al een groot aantal maatregelen uitgevoerd – het belangrijkste is de investering in moderne, energiezuinige apparatuur – waardoor er nu voornamelijk kleine maatregelen uit de onderzoeken naar voren komen.

Milieumanagementsysteem

In de tweede versie van de criteria van “Duurzaam Inkopen Overheid” is het beschikken over een geïmplementeerd milieumanagementsysteem als geschiktheidseis verwijderd. Een milieumanagementsysteem kan geen duurzaamheidswinst garanderen, luidt het argument. OBТ vindt het hebben van een milieumanagementsysteem wel degelijk een waardevolle aanvulling voor het bedrijf. Het systeem helpt ons om structureel aandacht aan milieu te besteden en de milieuprestaties continu te verbeteren. OBТ beschikt over een gecertificeerd milieumanagementsysteem. Opmeer werd voor het eerst ISO 14001

gecertificeerd in 2001, De Bink in 2005. Daarvóór waren beide bedrijven gecertificeerd voor SIMZ, een specifiek milieuzorgsysteem voor de grafische industrie.

Afvalbeheer

De criteria besteden geen aandacht aan afvalbeheer, aangezien dit onderdeel is van de algemene wettelijke regels die aan de grafiediabranchе worden gesteld. Binnen OBТ is afval een dagelijks aandachtspunt, zowel vanuit milieuoogpunt als vanwege het kostenaspect. In de technologie, de werkwijze en de inkoop beperken we afvalproductie: computer to plate techniek, meettechnieken voor het reduceren van de inschiet, inktkokers in plaats van kiloblikken, wasbare poetsdoeken, herbruikbare pallets. We registreren afgevoerde afvalstoffen en zoeken bij een afwijking in de hoeveelheden naar de oorzaak om waar mogelijk maatregelen te nemen.

Transport

In de duurzaamheidscriteria zijn geen eisen gesteld aan transport. Transport is echter wel een belangrijk aandachtspunt voor OBТ (zie 5.2).

Sociale aspecten

In de huidige criteria zijn geen eisen vastgelegd met betrekking tot sociale criteria, zoals vastgelegd door de International Labour Organization (ILO): kinderarbeid, dwangarbeid, gelijkheid (tussen man en vrouw)/discriminatie (geslacht en ras) en vrijheid van vereniging (association). Bij OBТ zijn genoemde onderwerpen niet van toepassing, omdat vrijwel alle producten door de organisatie zelf worden gemaakt. Incidentele uitbesteding vindt alleen plaats binnen Nederland bij organisaties die voldoen aan nationale wetgeving voor milieu en arbo. In 2012 is door OBТ een onderzoek uitgevoerd bij leveranciers. Schending van mensenrechten (inclusief kinderarbeid), was een van de onderwerpen bij dit onderzoek.

Cradle to cradle – FSC en PEFC papier

In de criteria worden geen eisen gesteld ten aanzien van cradle to cradle. Bij nieuw papier wordt voor een groot deel gebruik gemaakt van recycled materiaal in de vorm van vezels. Niet volledig cradle to cradle, maar wel duurzaam is FSC en PEFC papier.

Doelstelling van OBТ is het verhogen van het aantal FSC en PEFC orders en het gebruik van FSC en PEFC papier. Met daarbinnen een hoger percentage van het gerecyclede papier en het papier met Ecolabel. FSC (Forest Stewardship Council) en PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes) staan voor verantwoord beheer en behoud van bossen. Terwijl overal op aarde bossen verdwijnen of in kwaliteit achteruit gaan, hebben deze systemen wereldwijde standaarden opgesteld, met daaraan een keurmerk. FSC hanteert tien principes voor goed bosbeheer. Om hout te gebruiken voor FSC producten, waaronder papier, moet in alle bossen waar het hout vandaan komt aan deze principes worden voldaan.

Onderdeel van deze principes zijn:

- > Het sociale en economische welzijn van de bosarbeiders en lokale gemeenschappen wordt door goed bosbeheer ook op de lange termijn in stand gehouden of verbeterd;
- > De producten en voorzieningen die het bos biedt worden zodanig efficiënt benut, dat de economische, sociale en ecologische functies van het bos ook op de lange termijn worden veiliggesteld;
- > In plantages worden meer bomen aangeplant dan er worden gekapt.

Dit betekent dat FSC de rechten van mensen die in de bossen wonen erkent. In bossen met het FSC certificaat staan hun gebruiksrechten op papier en worden de grenzen van hun gebied gerespecteerd. Mensen die in de bossen werken, hebben goede arbeidsomstandigheden:

tijdens het kappen dragen ze een helm, een veiligheidsbril, schoenen met stalen neuzen, oorkappen en beenbeschermers; ze krijgen een opleiding, die regelmatig wordt opgefrist; hebben een goed salaris dat tijdig wordt uitbetaald; en er vindt geen dwang- of kinderarbeid plaats. Meer informatie over de Forest Stewardship Council kunt u vinden op www.fsc.nl, informatie over PEFC op www.pefcnederland.nl.

OBТ heeft zich ten doel gesteld het percentage FSC en PEFC papier dat in haar bedrijven wordt verwerkt te verhogen. Daartoe hebben we een aantal veel voorkomende papersoorten standaard vervangen door FSC of PEFC papier en ons verkoopteam brengt FSC/PEFC actief onder de aandacht bij de klant. Het FSC of PEFC keurmerk op onze producten waarborgt dat we hiermee bijdragen tot dat wat ons en veel klanten voor ogen staat: het op verantwoorde wijze omgaan met bossen, de natuur en de mensen en dieren die daarvan afhankelijk zijn.

In 2013 hebben we in totaal 2.057.514 kg FSC en PEFC papier ingekocht. Dit is 87% van de totale papierinkoop. In 2012 was dit 86% en in 2011 nog 68% van de totale papierinkoop. Het betreft zowel specifieke FSC of PEFC orders als regulier drukwerk.

5.4 Productverantwoordelijkheid

Vanuit de zorg voor mens en milieu is OBТ zich bewust van de grondstoffen en producten die door de organisatie worden ingekocht. Om grip te houden op de producten die gebruikt worden, wordt het aantal leveranciers beperkt en wordt alleen gebruik gemaakt van betrouwbare leveranciers. De leveranciers worden zorgvuldig geselecteerd, de meeste hebben al jarenlang een relatie met OBТ en hechten zelf belang aan duurzaamheid.

Met de leveranciers zijn afspraken gemaakt over de wensen en eisen van OBТ ten aanzien van producten. Samen met leveranciers wordt gezocht naar producten die:

- > Minder belastend zijn voor het milieu, er is een voortdurende zoektocht naar milieuvriendelijke alternatieven, niet alleen in de gebruiksfase maar waar mogelijk ook bij de productie van het product;
- > Producten die gemaakt worden op een ‘menswaardig’ manier, dus zonder kinderarbeid, dwang, slechte beloning etc.;
- > Hoogwaardige producten en goederen tegen een goede prijs waarmee we de kwaliteit van onze producten en diensten hoog kunnen houden en concurrerend in de markt blijven.

Concreet betekent dit dat er bij levering van producten moet worden voldaan aan de volgende eisen:

- > Criteria voor duurzaam inkopen van de overheid;
- > Europese emissie-eisen voor voertuigen;
- > Het niet schenden van de mensenrechten en fundamentele principes en de rechten op het werk;
- > De criteria van de International Labour Organization (ILO) t.a.v. kinderarbeid, dwangarbeid, gelijkheid (tussen man en vrouw)/discriminatie (geslacht en ras) en vrijheid van vereniging (association);
- > Er mag voor productie en levering geen sprake zijn van omkoping en corruptie.

Leveranciers die zich niet houden aan de afspraken met OBТ ten aanzien van het leveren van producten conform bovenstaande criteria, worden door OBТ gecontroleerd en bij herhaling van de leverancierslijst verwijderd.

6. Klant (profit)

6.1 Kwaliteit

OBT stelt zich tot doel om optimale service en producten te bieden, zowel in het traditioneel grafische traject alsook op digitaal gebied. Met ons kwaliteits- en milieumanagementsysteem, FSC en PEFC certificering en de naleving van arbeidsomstandigheden staan we garant voor een verantwoord en kwalitatief optimaal product. Gevoegd bij onze specialisaties van preeg- en foliedruk, de moderne afwerkings- en verpakingsapparatuur, de geconditioneerde magazijnen, het eigen transport en de vertrouwelijke omgang met klantgegevens, maakt dat ons tot een betrouwbare partner voor onze klanten.

OBT heeft veel ervaring met Europese aanbestedingen en kennis en capaciteit voor het produceren, beheren, verzorgen en leveren van grote grafische producties, die karakteristiek zijn voor dergelijke complexe orders. We hebben een flexibele en efficiënte werkwijze en een economische uitvoering ontwikkeld, die we hebben verankerd in de structuur en de aanpak van OBT. We kunnen daardoor ook in geval van calamiteiten uitvoering van opdrachten garanderen. Organisatiestructuur, locatiespreiding en back-up apparatuur bieden hiervoor alle waarborgen.

Naast het leveren van een goed product, bieden we service en garanderen we de privacy van de klant, zowel tijdens het proces als bij het eindproduct. OBT verzorgt voor een aantal klanten het voorraadbeheer en veilige opslag van vertrouwelijk drukwerk. Producten kunnen op afroep

bij de verschillende vestigingen van de klant afgeleverd worden. Adequate etikettering zorgt voor optimale vindbaarheid, zowel bij OBT als in het eigen magazijn van de klant.

Vertrouwelijkheid van klantinformatie is voor OBT vanzelfsprekend. De gegevens worden zorgvuldig en 100% vertrouwelijk behandeld. Wij stellen adresgegevens van klanten niet beschikbaar aan derden en adressenbestanden die klanten voor opdrachten aanleveren, vernietigen we binnen één maand na afronding van de opdracht. Deze afspraak legt OBT vast in de overeenkomst met de klant. Er zijn nog nooit klantgegevens kwijtgeraakt of klachten van klanten met betrekking tot de omgang met gegevens ontvangen. Daarnaast heeft OBT in 2013 onderzocht of de certificering voor Code voor Informatiebeveiliging ISO 27002, zinnig is voor beide bedrijven. De vraag naar duurzame producten neemt steeds meer toe. Klanten die de garantie willen hebben dat zij met hun drukwerk de natuur minder belasten, kunnen bij OBT kiezen voor drukwerk met het FSC of het PEFC logo.

Het OBT beleid zal ook in de toekomst blijvend gericht zijn op het verhogen van de klanttevredenheid, onder andere door het aantal fouten te reduceren, de levertijden te verkorten en door een adequate klachtenafhandeling.

6.2 Klanttevredenheid

Tevredenheid van klanten is een belangrijk issue bij OBT. Eventueel voorkomende klachten registreren we nauwkeurig; ook opmerkingen over bijvoorbeeld de kwaliteit registreren we als klacht. We beoordelen iedere klacht en werken direct aan een oplossing, waarvan we de klant op de hoogte stellen. Een keer per kwartaal analyseert de directie de behandelde klachten:

Wat voor soort klachten zijn er geweest? Wat was de oorzaak? Is er een trend in te ontdekken? Welke maatregelen zijn nodig om klachten in de toekomst te voorkomen?

Het aantal klachten is een maat voor de klanttevredenheid. Het klachtenpercentage van de vestigingen van OBT lag eind 2013 gemiddeld op 1,35%. In 2012 was dit 1,57%. Het totale klachtenpercentage van Opmeer was eind 2013 0,84% (in 2012: 1,03%), het klachtenpercentage van De Bink was 1,87% (2012: 2,1%).

Het klachtenpercentage bij Opmeer is gedaald, aandachtspunt blijft de registratie van klachten. Bij De Bink is het percentage gedaald, maar tijdelijk was het aantal klachten gestegen. De stijging van het aantal klachten heeft te maken met wijzigingen in de werkmethode. Naar aanleiding van de klachten is het werkproces en dan met name de orderzak, aangepast waarna het aantal klachten weer is afgenomen. Naast de klachtenregistratie brengen we de tevredenheid bij klanten op verschillende andere manieren in kaart. Beide bedrijven hebben een eigen aanpak bij het onderzoeken van de tevredenheid, zowel bij de eigen klanten als bij opdrachten die voor OBT worden verwerkt. In 2013 is geen specifiek klanttevredenheids-onderzoek uitgevoerd. Natuurlijk is de tevredenheid van klanten een belangrijk aandachtspunt bij het uitvoeren van orders en de contacten met de klant, o.a. de salesgesprekken.

6.3 Procesverbetering

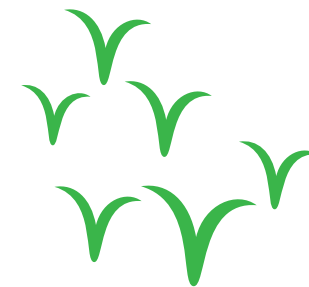
Vanuit het kwaliteits- en milieumanagementsysteem zoekt OBT continu naar mogelijkheden om de kwaliteit en de milieuprestatie te verbeteren. Ten aanzien van milieu worden de grootste verbeteringen gerealiseerd bij aanschaf van nieuwe machines en andere grondstoffen.

Bij deze milieu-ingrepen kunnen we tevens verbeteringen in kwaliteit en arbeidsomstandigheden realiseren.

Naast investeringen in het proces, werken we aan organisatorische verbeteringen. Deze hebben betrekking op zowel kwaliteit, milieu als arbeidsomstandigheden en arbeidsveiligheid. Vanaf 2011 is Opmeer gestart met World Class Manufacturing (WCM). Het betreft een bedrijfsopleiding voor alle technische medewerkers, gericht op bewustwording van de processen en het uitbreiden van kennis en ervaring. Hiervoor worden bekende technieken gebruikt zoals Kaizen en Six Sigma (bekend vanuit de Toyota fabrieken).

Doel is om een efficiëntieslag te maken door optimalisatie van werkplekken, werkzaamheden en afspraken. Deze organisatorische verbetering wordt gestuurd vanuit de medewerkers zelf, niet vanuit de directie. Er zijn bij Opmeer diverse successen geboekt, en het project loopt ieder jaar door. Mede hierdoor is in 2013 ook De Bink gestart met WCM in een vergelijkbaar project op basis van de Lean Six Sigma methodiek.

7. Vooruitblik 2014 en verder

Voordat we vooruitblikken op 2014 en verder, vinden we het belangrijk eerst nog even terug te kijken op wat we in het afgelopen jaar hebben bereikt. Dit doen we door te kijken naar de realisatie van de doelstellingen van 2013.

7.1 Doelstellingen 2013

Onderwerp	Bedrijf	Doelstelling	Realisatie
MVO	OBT	MVO-aspecten in de keten onderzoeken en verbeterpunten bepalen.	De MVO-aspecten in de keten zijn onderzocht leveranciers zijn getoetst. Op dit moment zijn er geen haalbare verbeteringen.
MVO	De Bink	Klimaat neutraal werken door middel van een eigen energieproject voor het kindertehuis van Stichting Sumba Care.	Om een eigen project te certificeren volgens de internationale standaard zijn onverantwoord hoge kosten. Daarna is geprobeerd in aansluiting met Hivos om voor het project op Sumba het alsof uit te voeren, maar dergelijke partijen maken zelf een keuze voor de projecten. De Bink heeft daarom de keuze gemaakt om door middel van investeringen in het eigen pand de CO ₂ uitstoot te compenseren.
Economie	OBT	Realiseren van tenminste 5% omzetsijging.	De stijging is niet gerealiseerd. Vanwege de huidige omstandigheden in de grafische markt was deze doelstelling niet realistisch.
Kwaliteit	OBT	Onderzoek Code voor Informatiebeveiliging ISO 27000 (is 27001 en 27002).	Het onderzoek is gestart, certificatie bij De Bink is gepland voor maart 2014 en bij Opmeer in mei 2014.
Kwaliteit	De Bink	Verlagen faalkosten en klachten beide met 20%. Verbeteren verhouding interne klachten versus externe klachten met 10%.	De faalkosten zijn minimaal gedaald, waarbij wel het aandeel interne klachten met 10 % is gestegen ten opzichte van de externe klachten. Het resultaat wordt gezien als een positief omdat de organisatie op een groot aantal punten is aangepast. Deze operatie zal medio half 2014 worden afgerond. De doelstelling is om na deze periode in samenhang met het effect van de doorgevoerde veranderingen aan de oorspronkelijke doelstellingen te gaan werken.
Kwaliteit	De Bink	Output print en output drukkerij op elkaar afstemmen. Omdat de drukkerij met ISO 1647-2 werkt is het besluit genomen de output van de afdeling print hierop af te stemmen.	Dit project is in het eerste kwartaal van 2013 gerealiseerd op de Xerox 1000 printer. Omdat deze in het tweede kwartaal vervangen is voor een iGen en een J75 wordt dit in 2014 ook weer als project gestart.
Kwaliteit	De Bink	Onderzoek naar machine configuratie. Het bepalen van de optimale machineconfiguratie voor de vervanging van de huidige twee vierkleurenpersen.	Deze actie is doorgeschoven in verband met een andere planning van de investeringen en wordt uitgevoerd in 2014.

Onderwerp	Bedrijf	Doelstelling	Realisatie
Kwaliteit	De Bink	Inzichtelijk maken leverbetrouwbaarheid en doorlooptijden.	In 2014 worden er in het eerste half jaar twee nulmetingen uitgevoerd voor een beter inzicht in de doorlooptijden en de leveringsbetrouwbaarheid. Een student maakt zijn eindschrijving op het onderzoek naar de oorzaken van wachtrijen in de doorlooptijd van de orders. Uit de analyse volgt een plan van aanpak. Na de implementatie komt er een tweede meting voor de controle op de gerealiseerde verbeteringen.
Kwaliteit	OBT	Implementatie van JDF/JMF workflow. Doel is het aantal persoonlijke handelingen te reduceren en informatie over de order te registreren.	Opmeer al in sinds 2012 actief op dit gebied, met een uitbreiding in 2013. De Bink heeft de eerste stap gezet in augustus 2013 om hier ervaring mee op te doen. Eind 2013 is er een dekkingsgraad van 30% van de printorders. Er loopt er nu een onderzoek naar de meest optimale prepress workflow met als eindresultaat mogelijk een investering in de aanschaf van de benodigde modules. De planning voor implementatie is vanaf 1 augustus 2014.
Kwaliteit	Opmeer	Aantal stroporders minder dan 1% van de omzet.	Deze doelstelling is niet gerealiseerd. Het aantal stroporders in 2013 is iets meer dan 1% van de omzet.
Kwaliteit	Opmeer	Onderzoek naar haalbaarheid Printed Intelligence. Dit is het bedrukken van 'papier elektronica' voor controle van verpakkingen en andere meetinstrumenten.	Hier is gekozen voor twee onderzoeksprojecten: Intelligente poster en web to print. Beide projecten zijn in september 2013 gestart en zijn mede mogelijk omdat er een extra programmeur aan het team is toegevoegd.
Milieu	OBT	Onderzoek naar ontinktbaarheid bij hergebruik van onze producten. Dit is afhankelijk van de gebruikte inktsoorten.	Bij Opmeer zijn de gegevens van de inkt verzameld. Op basis hiervan moeten nog conclusies worden getrokken. De Bink start het onderzoek in 2014.
Milieu	OBT	Verhogen van het percentage Ecolabel papier met 20%.	Het meeste papier is PEFC of FSC, Ecolabel papier is niet als zodanig te onderscheiden. Veel FSC of PEFC papier heeft ook het Ecolabel. Deze stroom is niet apart te meten.
Milieu	De Bink	Onderzoek naar verlichtingsplan drukkerij en papiermagazijn.	De doelstelling is gerealiseerd. Na het uitvoeren van de metingen is er een lichtplan opgesteld. Hierna is het besluit genomen deze twee afdelingen te voorzien van LED-verlichting. Dit is in augustus 2013 gerealiseerd.
Milieu	De Bink	Realiseren energiebesparing door op diverse apparatuur tijdschakelklokken te plaatsen.	Deze doelstelling is gerealiseerd. Voor de energiebesparing is een plan opgesteld wat is uitgevoerd. Een besparing is gerealiseerd d.m.v. het plaatsen van zonnepanelen, het vervangen van voertuigen, buitendeuren en schakelingen op apparatuur.
Milieu	De Bink	Reductie van bedrijfsafval met 10%.	Gerealiseerd. Door het afval beter te scheiden en door een aantal restmaterialen te bestemmen voor hergebruik door derden is het bedrijfsafval in 2013 t.o.v. 2012 met 2.000 kg afgenomen. Hiermee is een reductie gerealiseerd van bijna 15%.
Milieu	Opmeer	Reductie van 25% op het aantal papieren proefafdrukken door investeren in nieuwe printers.	Project gestart in september 2013. Er zijn nog geen meetbare resultaten te rapporteren. Het project wordt in 2014 afgerond.
Milieu	Opmeer	Onderzoek naar haalbaarheid van zonnepanelen.	Op basis van de huidige stroomprijzen en opbrengsten van opgewekte energie en mede door de beperkte dakbelasting van het pand, is besloten de komende jaren geen zonnepanelen te plaatsen.

Onderwerp	Bedrijf	Doelstelling	Realisatie
Milieu	Opmeer	Opheffen trafohuis nummer 6 voor efficiënter stroomgebruik.	Trafohuis is in juni volledig opgeheven.
Milieu	OBT	Onderzoek naar verhoogd gasverbruik.	Het gasverbruik is twee jaar achter elkaar gestegen. Het vermoeden was dat dit werd veroorzaakt door de uitbreiding van het pand van Opmeer. Dit blijkt inderdaad het geval te zijn. Aandacht is besteed aan de mogelijkheden voor het beheersen van het gasverbruik bij Opmeer en het nemen van reductiemaatregelen bij De Bink. Gevolg is dat het totale gasverbruik slechts beperkt is gestegen. Gerelateerd aan graaddagen is het gasverbruik gedaald.
Arbo (Sociale innovatie)	De Bink	Uitvoeren van een Lean Six Sigma project. Opleiden van alle medewerkers op niveau yellow en green-belt, plus 1 managementteam lid op niveau black-belt. Uitvoeren van tenminste 2 interne projecten. Doelen zijn het verminderen van de verspillingen in zowel de productie als ook de transactionele processen, het verhogen van de klanttevredenheid door het verlagen van de faalkosten, het verkorten van de doorlooptijden.	De opleidingen zijn volledig gerealiseerd en mede door de invoering van het whiteboard overleg zijn er een groot aantal verbeteringen door gevoerd. Mede door in overleg met de medewerkers de orderstromen offset en print te scheiden is er veel bereikt en mede hierdoor heeft de afdeling Print een sterke groei door gemaakt. De project groep is in oktober stil gezet mede door interne herplaatsingen en ziekteverzuim. Het whiteboard overleg is mede hierdoor ook in november stil gelegd. In het eerste kwartaal 2014 zal er weer een nieuwe projectgroep samen gesteld worden die met de grotere projecten aan de slag gaat: verbeteren van de doorlooptijd en het verhogen van de leverings-betrouwbaarheid. Lean Six Sigma is natuurlijk ook een continue proces waarbij de bewustwording in het begin een grote rol speelt.
Arbo	De Bink	Verbeteren inzetbaarheid en ambities van medewerkers door inventarisatie van vaardigheden en ambities en het uitzetten van een verbeterplan.	Ongeveer vijftien medewerkers hebben een interne opleiding gevolgd voor het verbeteren van de inzet op andere apparatuur en of afdelingen. Daarnaast is een medewerker opgeleid als productiecoördinator voor het project MoBi (zie hoofdstuk 4).
Arbo	Opmeer	In navolging van het PMO van 2012: meer aandacht en stimulans voor bewegen.	Om medewerkers te stimuleren meer te bewegen is een competitie op gezet om in teams virtueel naar Barcelona te lopen. Doelstelling was medewerkers 10.000 stappen per dag te laten zetten. De doelstelling is bereikt want alle 50 medewerkers zijn meer gaan bewegen.

7.2 Doelstellingen 2014 en vooruitblik 2015

Zoals in hoofdstuk 3 is aangegeven, richt het duurzaamheidsbeleid op de lange termijn (3 jaar) het volgende op:

- > Versterken van onze marktpositie door in te spelen op marktontwikkelingen (versterken van het totaal concept van communicatie in plaats van alleen het leveren van drukwerk);
- > Het verder verbeteren van onze milieuprestatie (reductie van energie, water, milieubelasting grondstoffen);
- > Het versterken van de arbeidsomstandigheden in de brede zin van het woord (veilige en gezonde werkplek en gezonde medewerkers);
- > Het versterken van onze relatie en communicatie met partijen uit de keten om gezamenlijk te komen tot een duurzamere productketen onder andere vanuit onze bijdrage bij de KVGGO.

Mede op basis van deze lange termijn visie zijn de doelstellingen voor 2014 geformuleerd. Alle genoemde doelstellingen zullen eind december 2014 gereed zijn:

Onderwerp	Bedrijf	Doelstelling
MVO	De Bink	Klimaat neutraal werken door middel van een eigen energieprojecten gericht op het verder verlagen van de CO ₂ uitstoot.
MVO	Opmeer	Interne opleiding voor de medewerkers van de binderij, met als doel dat een ieder op minimaal 3 machines kan worden ingezet.
MVO	Opmeer	Onderzoek naar het gebruik van de automatisering van de persen. Met name het juiste gebruik van voorinstellingen en tellerstanden.
MVO	Opmeer	Gelijke communicatie naar klanten van binnen en buitendienst.
Economie	OBT	Huidige omzet verbeteren.
Kwaliteit	OBT	Aandacht voor datasecurity door certificering voor ISO 27001 en ISO 27002, beveiliging van het pand, datavertrouwelijkheid van adressenbestanden en andere data van de klant. De maatregelen betreffen zowel Opmeer als De Bink.
Kwaliteit	OBT	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van UV-inkt met LED-droging. Voordeel is dat eerder op kleur gedrukt wordt en deze inkt stabiel is. Daarnaast is het voordeel dat er minder inschiet nodig is en de inkt eerder droog is. Dit betekent dat er eerder kan worden afgewerkt. Dit heeft echter twee nadelen: duurdere inkt en milieu belastender. De voor- en nadelen zullen in het onderzoek tegen elkaar worden afgezet. Dit onderzoek hangt samen met de machine configuratie van De Bink.
Kwaliteit	De Bink	Onderzoek naar machine configuratie. Het bepalen van de optimale machineconfiguratie voor de vervanging van de huidige twee vierkleurenpersen.
Kwaliteit	Opmeer	Geen specifieke eigen doelstelling, zie doelstelling OBT: 27000 en UV-inkt.
Milieu	De Bink	Het certificeren van de Milieubarometer. Onderzoek naar toepassingsmogelijkheden van de procesloze plaat. Het vervangen van een zakelijke personenauto en een zakelijke bestelauto voor één Combo. Onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van overbodige inktvoorraden en dit als afvoer als gevaarlijk afval te vermijden.
Milieu	OBT	Project ontinkten Opmeer afronden en De Bink starten en afronden.
Milieu	Opmeer	Investeren in garenloos binden en een sealstraat. Hierdoor kan er meer intern worden afgewerkt en wordt transport (kilometers en kosten) van orders gereduceerd.
MWO	De Bink	Uitvoeren van een Lean Six Sigma project. Opleiden van alle medewerkers op niveau yellow en green-belt, plus 1 managementteam lid op niveau black-belt. Uitvoeren van tenminste 2 interne projecten. Doelen zijn het verminderen van de verspillingen in zowel de productie als ook de transactionele processen, het verhogen van de klanttevredenheid door het verlagen van de faalkosten, het verkorten van de doorlooptijden.
Arbo	De Bink	Het besluit is genomen om een aantal zorgtaken zoals bestellingen, voorraadbeheer, onderhoud, kwaliteit en milieu naar de medewerkers te delegeren. Het realiseren van een nieuwe RI&E en plan van aanpak en de uitvoering van het plan van aanpak, mede door het beschikbaar worden van de nieuwe branche methodiek.
Arbo	Opmeer	Het realiseren van een nieuwe RI&E en plan van aanpak en de uitvoering van het plan van aanpak.

Bijlage 1

Toelichting op het verslag

Het vijfde duurzaamheidsverslag van OBt bv (kortweg OBt) rapporteert over alle activiteiten van 1 januari tot en met 31 december 2013. Met ons eerste duurzaamheidsverslag over 2009 hebben we ervaring opgedaan met het rapporteren conform de normen van het Global Reporting Initiative (GRI), de internationale richtlijn voor duurzaamheidsverslaglegging. We hebben het verslag vervolgens ingediend voor beoordeling op basis van de Transparantiebenchmark van het ministerie van Economische Zaken. Het leverde ons de Transparantiebenchmark Kristalprijs 2010 op, een runner-up award voor het hoogst scorende MKB-verslag. Ook dit jaar hanteren we de GRI-aanpak. Ons vijfde duurzaamheidsverslag zal helaas niet beoordeeld worden in het kader van de Transparantiebenchmark. Niet omdat wij dit niet willen, maar omdat MKB-bedrijven niet meer met de Transparantiebenchmark mee mogen doen.

Minstens zo belangrijk doel van het verslag is om aan (potentiële) klanten, derden geïnteresseerden en onze eigen medewerkers inzicht te geven in de organisatie en duurzaamheidsactiviteiten van OBt. Het conceptverslag is beoordeeld en goedgekeurd in het OBt Directieoverleg van woensdag 5 maart 2014. De inhoud van het verslag is vervolgens in de bedrijven met de medewerkers besproken om te beoordelen of informatie die relevant is voor de werknemers, in het verslag is opgenomen.

In dit verslag vindt u alle significante economische, milieugerelateerde en sociale gevolgen van de OBt bedrijven en waar mogelijk van de keten waar we deel uit maken.

Op basis van de informatiebehoefte van onze stakeholders hebben we de inhoud van het verslag bepaald, waarbij we rekening hebben gehouden met de beschikbare informatie. We merken dat informatie over milieu van sterk belang is voor onze (potentiële) klanten. Ook bedrijfszekerheid (financiële informatie) en kwaliteit spelen een rol. Onze medewerkers hebben met name interesse in het hoofdstuk over henzelf, de medewerkers. Het hoofdstuk over de organisatie helpt ons om aan te geven wat we doen voor alle nieuwe relaties.

We rapporteren niet over onderaannemers, toeleveranciers en andere indirecte effecten omdat we daar geen kwantitatieve informatie over hebben. We rapporteren wel over de eisen die we aan leveranciers stellen (3.3).

Onder stakeholders verstaat OBt alle (groepen van) mensen en organisaties waarmee OBt een (werk)relatie heeft. Op basis van de drie P's hebben we onze stakeholders bepaald.

- People:** Medewerkers; OBt heeft geen ondernemingsraad en door onze omvang beschouwen we de vakbonden niet als belangrijke stakeholder.
- Planet:** Omliggende bedrijven; er zijn geen direct omwonenden.
- Profit:** Klanten en leveranciers, onderaannemers.

In paragraaf 2.7 is aangegeven hoe we met de stakeholders communiceren.

We rapporteren over alle activiteiten van OBt, dus die van Opmeer in Den Haag en De Bink in Leiden. Waar mogelijk rapporteren we de cijfers van beide OBt bedrijven als één bedrijf. Omdat het twee afzonderlijke locaties betreft, ontkomen we er in een aantal gevallen niet aan individuele gegevens en cijfers te geven. De twee vestigingen treden immers zowel zelfstandig naar buiten, als gezamenlijk in OBt verband.

Per vestiging wordt gemiddeld 50% van het aantal orders en 50% van de totale omzet voor de OBt groep verwerkt; de overige orderproductie zijn klanten van de desbetreffende vestigingen zelf. Het zou een onvolledig beeld geven om slechts het OBt deel van de activiteiten op te nemen. Het verslag gaat niet in op onderaannemers, toeleveranciers of andere indirecte effecten omdat het uitbesteden van werk minimaal is en de indirecte effecten en effecten bij derden onvoldoende duidelijk in beeld te brengen zijn.

De gegevens in het verslag zijn allemaal gemeten. Daar waar inschattingen zijn gemaakt of een bepaalde berekening is toegepast, is dat bij de cijfers aangegeven.

Het verslag is niet door een externe partij beoordeeld. Voor het eerste verslag is onderzocht of het reëel is het verslag door een externe partij te laten verifiëren. Deze verificatie is erg kostbaar. Omdat de registraties voor milieu en kwaliteit vanuit ons gecertificeerde managementsysteem komen, hebben we voldoende vertrouwen in de juistheid van de cijfers.

De milieucijfers worden daarnaast elk jaar gebenchmarkt, zowel binnen OBt (De Bink versus Opmeer) en in de milieukringen waar we deel van uitmaken. Daarnaast is de CO₂ registratie gecertificeerd en daarmee gecontroleerd. Besloten is om dit jaar ook geen beoordeling meer door het GRI uit te laten voeren. De eerste twee verslagen zijn door het GRI getoetst om te

bepalen of de inhoud voldeed aan de criteria van een type C verslag. Aangezien de opzet van het verslag gelijk is gebleven, heeft deze beoordeling slecht beperkte toegevoegde waarde. Achteraf is ook gebleken dat het GRI alleen maar een internationale bekendheid heeft bij hele grote organisaties. 98% van de stakeholders van OBТ heeft nog nooit van het GRI gehoord. OBТ heeft besloten dit verslag alleen te laten toetsen in het kader van de Transparantiebenchmark. Het is belangrijk dat het verslag transparant en helder is voor de doelgroep van OBТ. Mocht er in de toekomst toch een behoefte zijn aan een GRI beoordeling, dan kan dat opnieuw worden overwogen, daar de structuur en de opzet van dit verslag wel conform de opzet van het GRI blijft.

We leggen in dit verslag de nadruk op milieuaspecten, klanteisen met betrekking tot duurzaamheid en de sociale aspecten van de organisatie. Deze keuze is gemaakt omdat de milieu-impact van de organisatie relatief groot is en de medewerkers een belangrijk onderdeel van de organisatie vormen. Voor de milieucijfers is gebruikgemaakt van de Milieubarometer die beide vestigingen gebruiken. De Milieubarometer, in 1999 ontwikkeld door Stimular, (www.milieubarometer.nl) maakt het mogelijk op een eenvoudige manier cijfers met elkaar te vergelijken.

Niet alleen tussen de twee OBТ bedrijven, maar ook met de andere grafische bedrijven binnen de duurzaamheidskringen. Daarnaast hebben we gegevens gebruikt uit veiligheidsbladen van leveranciers. Waar mogelijk sluiten we aan bij de eisen die het GRI stelt aan de gegevensverzameling.

De volgende prestatie-indicatoren worden in het verslag gerapporteerd:

- Kwaliteit: Klantentevredenheid, klantenklachten.
- Milieu: Elektriciteit, gas, water, grondstoffen, afvalstoffen, milieuboetes en incidenten, transport (personen en goederen), emissie van ozonlaag aantastende stoffen, gebruik van PEFC en FSC papier.
- Arbo: Aantal medewerkers, verdeling qua leeftijd, verzuim percentage, ongevallen en bijna ongevallen, hoeveelheid opleidingen, discriminatie en andere meldingen bij de vertrouwenspersoon.

OBТ heeft de informatie in het verslag nog niet eerder gecommuniceerd, er is dus geen noodzaak tot herformulering van desbetreffende informatie.

Bijlage 2

Financiële gegevens OBТ 2013

Kengetallen vertellen iets over de financiële positie en de rentabiliteit van de onderneming. Zij dienen op regelmatige tijdstippen te worden berekend om zo de ontwikkeling van de onderneming te kunnen volgen. Zij hebben slechts betekenis in samenhang met meerdere cijfers en in vergelijking met de kengetallen van voorgaande perioden.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de onderneming in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen.

Current ratio 2,22 (2012: 1,56)

NB. Indien de factor groter of gelijk is aan 1,00 dan is de onderneming in staat de kortlopende schulden met kortlopende vorderingen te voldoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de onderneming in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteits ratio 55% (2012: 38%)

NB. De solvabiliteit geeft het percentage van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen weer.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft het rendement aan dat de onderneming met haar vermogen in het boekjaar heeft behaald.

Rentabiliteit eigen vermogen 33% (2012: 28%)

N.B. De rentabiliteit van het eigen vermogen is het rendement dat de onderneming met de financiële middelen van aandeelhouders in het boekjaar heeft verkregen.

Balans

(na resultaatbestemming)

Per 31 december 2013

	31-12-13	31-12-12		31-12-13	31-12-12
Vaste activa			Eigen vermogen		
Immateriële vaste activa	a) 0	72.955	Aandelenkapitaal	g) 30.272	30.272
Materiële vaste activa	b) 0	0	Agioreserve	h) 750.000	750.000
	0	72.955	Overige reserves	i) 19.728	5
				800.000	780.277
Vlottende activa			Voorzieningen		
Vorraden	c) 0	327.528	Latente vennootschapsbelasting	j) 0	10.252
Handelsdebiteuren	d) 1.300.943	1.665.365	Schulden op korte termijn		
Overige vorderingen en overlopende activa	e) 153.177	0	Schulden kort	k) 654.120	1.279.410
Liquide middelen	f) 0	4.091		654.120	1.279.410
	1.454.120	1.996.984			
				1.454.120	2.069.939
	1.454.120	2.069.939			

Bijlage 3

Milieuregistraties

In hoofdstuk 5 zijn de milieukegetallen van OBТ weergegeven. In deze bijlage wordt een samenvatting van de milieuregistraties weergegeven met een toelichting op de afwijkingen van 2013 ten opzichte van 2012. De milieuregistraties worden bijgehouden in de Milieubarometer. Met behulp van de Milieubarometer kunnen de twee vestigingen van OBТ worden vergeleken en is het eenvoudig om kengetallen uit te rekenen.

Opmeer: In 2013 een stijging van het productievolume van 19% ten opzichte van 2012.

De Bink: In 2013 een daling van het productievolume van 4% ten opzichte van 2012.

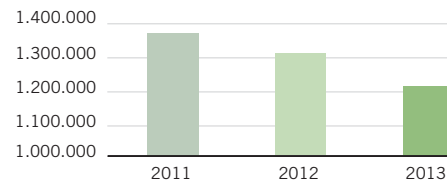
Dit geeft een gemiddelde stijging van het productievolume van 7%.

1 Elektriciteit, gas en water

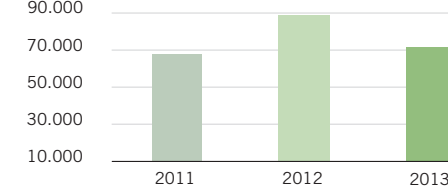
Jaartal	Verbruik elektra (kWh)	Verbruik gas (m ³)	Verbruik water (m ³)
2011	1.372.198	68.780	2.240
2012	1.304.102	88.703	1.941
2013	1.224.142	72.320	1.368

Het elektriciteitsverbruik is met 6% afgenomen t.o.v. een stijging van het productievolume van 7%.

Totaal elektriciteitsverbruik (kWh groene stroom)

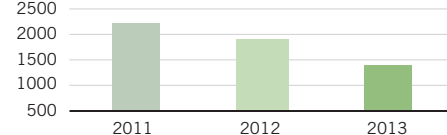
Gasverbruik in m³

Gas wordt alleen gebruikt voor verwarming. Hierdoor is het gasverbruik volledig gerelateerd aan de buitentemperatuur en aan het aantal gewerkte uren. De temperatuur in de gebouwen moet gedurende de wintermaanden binnen vastgestelde minimale en maximale waarden blijven. De stijging in 2012 wordt zowel veroorzaakt door Opmeer als door De Bink.

Bij Opmeer is door een fout van een installateur 's nachts de afzuiging in het pand blijven draaien. Hierdoor ging veel warme lucht verloren waardoor extra stoken noodzakelijk was. Hierdoor is bij Opmeer nog niet duidelijk wat het effect van de verdubbeling van de bedrijfsruimte (van 2500 m² naar 4500 m²) heeft op het gasgebruik. Door het nemen van maatregelen is het gasverbruik bij Opmeer nog slechts beperkt gestegen (incl. verdubbeling van de productieruimte) en bij De Bink gedaald.

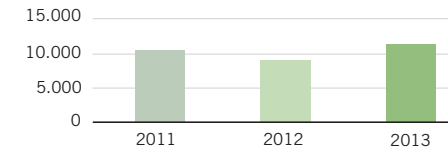
Waterverbruik in m³

Water wordt gebruikt voor sanitaire voorzieningen en in het drukproces. Het waterverbruik is wederom gedaald. Al het water dat wordt gebruikt, wordt ook geloosd. Dit betreft natuurlijk het sanitaire water, maar ook het vochtwater indien het vochtwatersysteem wordt gereinigd. Voor het ontwikkelen van platen wordt geen water meer gebruikt. Er hebben geen ongelukken of incidentele lozingen plaats gevonden.

2 Afval

Totale hoeveelheid gevaarlijk afval (in kg)

In 2013 is totaal 11.131 kg gevaarlijk afval afgevoerd tov totaal 9.177 kg in 2012. Deze stijging wordt veroorzaakt door de onregelmatige afvoer van afvalstoffen waardoor deels afvalstoffen van het vorige jaar zijn afgevoerd.

Niet-gevaarlijk afval wordt gescheiden in verschillende afvalstromen. Papier (bont, rijfels en wit) en karton, kunststoffolie, hout, aluminium platen en bouw- en sloopafval worden gescheiden afgevoerd. Overige afvalstoffen worden afgevoerd als gemend bedrijfsafval.

In totaal is in 2013 587.718 kg niet gevaarlijk afval afgevoerd tegen 572.139 kg in 2012.

Een toename van 3% tegen een stijging van het productievolume van 7%. De hoeveelheid afval wordt voor De Bink geschat op basis van het volume van de containers, bij Opmeer worden de containers gewogen.

Dit betekent dat de exacte hoeveelheid niet kan worden gegeven. De grootste niet-gevaarlijke afvalstromen zijn aluminium platen en papier, die beide aangeboden worden voor hergebruik.

Afgevoerd in 2012: 500.860 kg papier en 22.102 kg aluminium platen.

Afgevoerd in 2013: 538.290 kg papier en 21.666 kg aluminium platen.

3 Woon-werkverkeer

Overzicht gereden kilometers woon-werkverkeer

Vervoersmiddel	Aantal km 2012	Aantal km 2013
OV	35.992	16.705
Fiets/lopend	46.090	41.318
Auto/motor/brommer	472.361	504.935

De toename van het aantal km's wordt veroorzaakt door een kleine verschuiving in personeel.

4 Grondstoffengebruik

In de tabel hiernaast worden de belangrijkste grondstoffen aangegeven.

Grondstof	2012	2013
Papier	2.373.144 kg	2.543.759 kg
Inkt	14.009 kg	12.358 kg
Oplosmiddel/IPA	2.700 liter	1.335 liter
Toevoegmiddel vochtwater	2.667 liter	2.322 liter
Wasmiddelen	5.726 liter	5.694 liter
Ontwikkelaar	1.860 liter	1.920 liter
Offsetplaten	21.504 kg	22.560 kg
Rubberdoeken (div. formaten)	399 stuks	304 stuks

De productie is met 7% gestegen, sommige grondstoffen zijn afgenomen en sommige gestegen. Hieronder een korte verklaring, die (deels) al is opgenomen in het verslag:

- > Papier: De stijging van papier is 7% en is daarmee gelijk aan de productiestijging.
- > Inkt: Een afname van de hoeveelheid inkt van 12% ten opzichte van een productiestijging van 7% komt omdat er een nieuwe hoog gepigmenteerde bio-inkt is ingezet die met dezelfde kwaliteit minder inkt gebruikt.
- > IPA: Een reductie van bijna 50% omdat er meer gebruik is gemaakt van de alcohol vrije persen.
- > Toevoegmiddel: Een daling van 13%. Deze daling wordt verklaard door het inkoop moment en is eigenlijk onveranderd.

- > Wasmiddelen: De stijging van 6,8% is gelijk aan de productiestijging.
- > Ontwikkelaar: Nagenoeg gelijk gebleven, namelijk een reductie van 1%.
- > Offsetplaten: De hoeveelheid platen is met 5% gestegen, dit is in lijn met de productiestijging.
- > Rubberdoeken: De hoeveelheid rubberdoeken is afgenomen met 24% door het inzetten van een nieuw en duurder type doek.

5 Lozingen naar afvalwater en luchtemissies

Er zijn geen cijfers te geven van de lozingen op de riolering en de emissie naar lucht. Deze worden niet gemeten. De lozingen op de riolering worden steeds kleiner. Naast sanitair afvalwater wordt alleen vochtwater van de drukpersen geloosd. Bij het ontwikkelen van platen wordt geen water meer gebruikt. De zeepoplossing waarmee de platen worden uitgewassen wordt opgevangen en als gevaarlijk afval afgevoerd.

Emissie naar lucht vindt alleen plaats door de emissie van isopropylalcohol (IPA) uit het vochtwater, emissie van schoonmaakmiddelen en van koelmiddelen in geval van lekkage. Zoals hiernaast is aangegeven, is de hoeveelheid IPA afgenomen waardoor ook de emissie naar lucht is afgenomen.

Reinigingsmiddelen waren al vervangen door K3 middelen waardoor de emissie minder is. In 2012 is ook het reinigingsmiddel voor aangedroogde inkt vervangen van een K1 naar een K3 middel. De emissie van koelmiddelen was in 2013 0 kg. Emissie vindt alleen plaats in geval van lekkage van koelmiddel door een kapot koelsysteem. Er zijn in 2013 geen lekkages geweest.

Bijlage 4

Begrippen

- Computer to plate > Het direct vanuit de computer vervaardigen van drukplaten door middel van warmtelasers.
- DGA > Directeur-grootaandeelhouder.
- DTP > Desktop publishing is het bewerken en opmaken van documenten voor drukwerk.
- Euro 5/EEV > Emissienorm voor voertuigen in de Europese Unie (EEV is een motor met nog minder milieubelasting dan een Euro 5).
- FSC > Keurmerk voor hout (en papiervezels) afkomstig uit duurzaam beheerde bossen.
- Graaddagen > Het aantal graden dat de gemiddelde etmaaltemperatuur van de dag onder de 18°C ligt. Een dag met gemiddeld over 24 uur een temperatuur van bijv. 16°C heeft dus 2 graaddagen. Alle graaddagen worden in een jaar bij elkaar opgeteld en zodoende geeft dit cijfer dan een maat voor de hoeveelheid koude die er dat jaar geweest is.
- GRI > Global Reporting Initiative, organisatie die criteria voor duurzaamheidsverslaglegging heeft ontwikkeld.
- IPA > Isopropylalcohol (nodig in het vochtwater van een drukpers).
- KVGO > Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen, branchevereniging voor de grafische industrie.

- MBO > Milieubeleidsvereenkomst (milieuconvenant tussen de grafische industrie en de overheid).
- PMS > Internationaal kleurcoderingssysteem voor kleuren die niet in opbouw van de vier basiskleuren gedrukt worden. Deze enkele kleur komt meestal tot stand door de basis-PMS-kleuren te mengen tot de gewenste kleur.
- Prepress > Omvat alle voorbereidingswerkzaamheden die nodig zijn om een drukvorm te kunnen maken. Hieronder vallen DTP, scannen, grootmontage en plaatvervaardiging.
- RI&E > Risico-inventarisatie & -evaluatie.
- STEK > Stichting Erkenningsregeling voor de Uitoefening van het Koeltechnisch installatiebedrijf (bedrijven met STEK-erkenning mogen werken met koelapparatuur waarin CFK's als koelmiddel worden gebruikt).
- VOS > Vluchtige organische stoffen.
- ZKD > Bedrijvenvereniging Zichtenburg, Kerketuinen Dekkershoek.

Bijlage 5

Referentietabel

Onderstaand treft u de referentietabel aan met de GRI-eisen. GRI eist dat er in het verslag een overzicht is opgenomen waarin aangegeven is welke eisen gerapporteerd zijn en waar deze in het verslag zijn terug te vinden. Als er in de tabel is aangegeven 'Niet gerapporteerd', dan wordt er over dat onderwerp in het verslag niets gezegd. Dit betekent niet dat OBТ het onderwerp niet belangrijk vindt of er niets aan doet. Het wil zeggen dat OBТ ervoor gekozen heeft op dit moment niet conform het GRI-eisenpakket hierover te rapporteren, bijvoorbeeld omdat er onvoldoende gegevens beschikbaar waren. Ook kan het zijn dat het onderwerp meer geschikt is voor grote ondernemingen en er nog gezocht moet worden naar een rapportagevorm voor een kleine organisatie.

Onderdelen GRI	Waar te vinden in verslag
Strategie en analyse	
1.1 Verklaring Directie	Pagina 4 (Hfdst 1)
1.2 Belangrijkste effecten, risico's en kansen	Pagina 4 (Hfdst 1)
Organisatieprofiel	
2.1 Naam organisatie	Omslag + pagina 2
2.2 Producten en diensten	Pagina 7 (Hfdst 2.2)
2.3 Operationele structuur	Pagina 6 (Hfdst 2.1)
2.4 Locatie hoofdkantoor	Pagina 6 (Hfdst 2.1)
2.5 Landen en vestigingen	Pagina 6 (Hfdst 2.1)
2.6 Eigendomsstructuur en rechtsvorm	Pagina 6 (Hfdst 2.1)
2.7 Markten	Pagina 6 (Hfdst 2.2)
2.8 Organisatieomvang	Pagina 18 (Hfdst 4.1)
2.9 Significante organisatorische wijzigingen	Pagina 6 (Hfdst 2.1)
2.10 Onderscheidingen	Pagina 12 (Hfdst 2.9)
Verslagparameters	
3.1 Verslagperiode	Pagina 2 + 32 (inleiding en bijlage 1)
3.2 Voorgaande verslag	Pagina 32 (Bijlage 1)
3.3 Verslagleggingscyclus	Pagina 32 (Bijlage 1)
3.4 Contactgegevens	Pagina 4 (Hfdst 1) + omslag
3.5 Proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag	Pagina 32 (Bijlage 1)
3.6 Afbakening van het verslag	Pagina 32 (Bijlage 1)
3.7 Beperkingen en reikwijdte	Pagina 32 (Bijlage 1)

Onderdelen GRI	Waar te vinden in verslag
3.8 Basisverslaglegging joint ventures	Pagina 32 (Bijlage 1)
3.9 Methodiek gegevensmeting	Pagina 32 (Bijlage 1)
3.10 Herformulering	Pagina 32 (Bijlage 1)
3.11 Veranderingen in verslaglegging	Pagina 32 (Bijlage 1)
3.12 GRI-toepassing	Pagina 38 (Bijlage 5)
3.13 Beleid externe verificatie	Pagina 4 (Hfdst 1)
Bestuur, verplichtingen en betrokkenheid	
4.1 Bestuursstructuur	Pagina 4 (Hfdst 1)
4.2 Voorzitter hoogste bestuursorgaan	Pagina 6 (Hfdst 2.1)
4.3 Onafhankelijke leden	Niet gerapporteerd
4.4 Mechanismen voor aandeelhouders en medewerkers	Pagina 6 + 19 (Hfdst 2.1 en 4.2)
4.5 Beloning hoogste bestuursorgaan	Niet gerapporteerd
4.6 Processen waarborging van vermindering belangenverstrengeling	Niet gerapporteerd
4.7 Deskundigheid hoogste bestuursorgaan	Niet gerapporteerd
4.8 Missie, ambitie en waarden	Niet gerapporteerd
4.9 Procedures hoogste bestuursorgaan	Niet gerapporteerd
4.10 Evaluatie prestaties hoogste bestuursorgaan	Niet gerapporteerd
4.11 Voorzorgprincipe	Niet van toepassing
4.12 Extern ontwikkelde richtlijnen	Niet gerapporteerd
4.13 Lidmaatschap van verenigingen	Pagina 7 (Hfdst 2.2)
4.14 Stakeholdergroepen	Pagina 10 (Hfdst 2.7)
4.15 Inventarisatie en selectie stakeholders	Pagina 10 (Hfdst 2.7)

Onderdelen GRI	Waar te vinden in verslag
4.16 Benadering actief betrokken stakeholders	Niet gerapporteerd
4.17 Belangrijkste onderwerpen betrokken stakeholders	Pagina 10 (Hfdst 2.7)

Managementbenadering en –prestaties

Economische prestatie-indicatoren

DMA*	Economische prestaties	Pagina 2 en 34 (Samenvatting en bijlage 2)
DMA	Marktaanwezigheid	Niet gerapporteerd
DMA	Indirecte economische effecten	Niet gerapporteerd
EC1**	Directe economische waarden	Bijlage 2 en financieel jaarverslag gedepeoneerd bij KvK
EC2	Financiële gevolgen klimaatverandering	Niet gerapporteerd
EC3	Dekking werknemersvoorzieningen	Niet gerapporteerd
EC4	Van overheid ontvangen financiële steun	Niet gerapporteerd
EC5	Niveau salarissen	Niet gerapporteerd
EC6	Lokale leveranciers	Niet gerapporteerd
EC7	Lokale personeelswerving	Niet gerapporteerd
EC8	Investeringen in infrastructuur	Niet gerapporteerd
EC9	Indirecte economische invloed	Niet gerapporteerd

Onderdelen GRI	Waar te vinden in verslag	
Milieuprestatie-indicatoren		
DMA	Materialen	Niet gerapporteerd
DMA	Energie	Pagina 21 (Hfdst 5.2)
DMA	Water	Pagina 21 (Hfdst 5.2)
DMA	Biodiversiteit	Niet gerapporteerd
DMA	Luchtemissies, afvalwater en afvalwater	Niet gerapporteerd
DMA	Producten en diensten	Niet gerapporteerd
DMA	Naleving	Niet gerapporteerd
DMA	Transport	Niet gerapporteerd
DMA	Algemeen	Niet gerapporteerd
EN1	Totaal verbruik materialen	Pagina 21 + 35 (Hfdst 5.2 en bijlage 3)
EN2	Recycling materialen	Niet gerapporteerd
EN3	Directe energieverbruik	Pagina 21 + 35 (Hfdst 5.2 en bijlage 3)
EN4	Indirecte energieverbruik	Niet van toepassing
EN5	Besparing energie door efficiencyslag	Niet gerapporteerd
EN6	Initiatieven duurzame energie	Niet gerapporteerd
EN7	Initiatieven indirecte energiezuinig verbruik	Pagina 21 +35 (Hfdst 5.2 en bijlage 3)
EN8	Totaal waterverbruik	Niet gerapporteerd
EN9	Waterbronnen voor waterverbruik	Niet gerapporteerd
EN10	Recycling of hergebruik water	Niet van toepassing
EN11	Eigen grond in beschermde gebieden	Niet gerapporteerd
EN12	Effecten op biodiversiteit	Niet gerapporteerd
EN13	Natuurlijke leefomgeving beschermd	Niet gerapporteerd
EN14	Beheersing effecten biodiversiteit	Niet gerapporteerd
EN15	IUCN Red List	Niet gerapporteerd

Onderdelen GRI	Waar te vinden in verslag	
EN16	Directe uitstoot emissies	Niet gerapporteerd
EN17	Indirecte uitstoot emissies	Niet gerapporteerd
EN18	Initiatieven verlaging CO ₂ -emissies	Niet gerapporteerd
EN19	Emissie stoffen aantasting ozonlaag	Niet gerapporteerd
EN20	NOx- en SOx-luchtemissies	Niet gerapporteerd
EN21	Totale afvoer water	Niet gerapporteerd
EN22	Afval totaal	Niet gerapporteerd
EN23	Totaal aantal lozingen	Niet gerapporteerd
EN24	Gevaarlijk afval	Niet gerapporteerd
EN25	Lozingseffecten water	Niet gerapporteerd
EN26	Initiatieven ter voorkoming van milieueffecten	Niet gerapporteerd
EN27	Percentage verkocht product waarvan verpakking is ingezameld	Niet gerapporteerd
EN28	Monetaire waarden van significante boetes	Pagina 20 (Hfdst 4.4)
EN29	Milieueffect verkeer en vervoer	Niet gerapporteerd
EN30	Investeringen milieubescherming	Niet gerapporteerd
Sociale prestatie-indicatoren: arbeidsomstandigheden en volwaardig werk		
DMA	Werkgelegenheid	Niet gerapporteerd
DMA	Verhoudingen tussen werkgever en werknemer	Niet gerapporteerd
DMA	Gezondheid en veiligheid	Pagina 19 (Hfdst 4.2)
DMA	Opleiding en onderwijs	Pagina 19 (Hfdst 4.3)

Onderdelen GRI	Waar te vinden in verslag
DMA Verhouding tussen basissalarissen mannen en vrouwen	Niet gerapporteerd
LA1 Samenstelling totaal medewerkersbestand	Pagina 18 (Hfdst 4.1)
LA2 Verloop medewerkers	Pagina 18 (Hfdst 4.1)
LA3 Voordelen fulltime medewerkers	Niet gerapporteerd
LA4 CAO	Pagina 19 (Hfdst 4.2)
LA5 Minimale opzegtermijn	Pagina 19 (Hfdst 4.2)
LA6 Arbocommissies	Pagina 19 (Hfdst 4.2)
LA7 Verzuimcijfers	Pagina 20 (Hfdst 4.4)
LA8 Risicobeheersingsprogramma ernstige ziekten	Niet gerapporteerd
LA9 Gezondheid en veiligheid	Niet gerapporteerd
LA10 Opleiding en training per medewerker	Pagina 27 (Hfdst 4.3)
LA11 Training voor competentie management	Niet gerapporteerd
LA12 Programma's voor prestatie en loopbaanontwikkeling	Niet gerapporteerd
LA13 Samenstelling bestuursorgaan	Niet gerapporteerd
LA14 Verhouding basissalaris man-vrouw	Niet gerapporteerd
Sociale prestatie-indicatoren: mensenrechten	
DMA Mensenrechten	Pagina 14 (Hfdst 3.3)
HR1 Clausule mensenrechten in investeringsovereenkomst	Niet gerapporteerd
HR2 Toetsing mensenrechten bij toeleveranciers	Niet gerapporteerd
HR3 Werknemerstraining mensenrechten	Niet gerapporteerd

Onderdelen GRI	Waar te vinden in verslag
HR4 Discriminatie-incidenten	Pagina 19 (Hfdst 4.2)
HR5 Vrijheid van verenigingen en collectieve onderhandelingen	Niet gerapporteerd
HR6 Kinderarbeid	Pagina 22 (Hfdst 5.3)
HR7 Gedwongen arbeid	Pagina 22 (Hfdst 5.3)
HR8 Veiligheid	Niet gerapporteerd
HR9 Rechten inheemsen	Niet van toepassing
HR10 Evaluatie projecten tav mensenrechten	Niet gerapporteerd
HR11 Herstel van mensenrechten incidenten	Niet gerapporteerd
Sociale prestatie-indicatoren: maatschappij	
DMA Gemeenschap	Niet gerapporteerd
DMA Corruptie	Pagina 25 (Hfdst 5.4)
DMA Politiek beleid	Niet gerapporteerd
DMA Concurrentiebelemmerend gedag	Niet gerapporteerd
DMA Naleving	Pagina 9 (Hfdst 2.6)
SO1 Effect op gemeenschappen	Niet gerapporteerd
SO2 Aantal bedrijfsonderdelen	geanalyseerd op corruptiegerelateerde risico's
SO3 Anticorruptiebeleid en -procedures	Niet gerapporteerd
SO4 Maatregelen naar aanleiding van corruptie	Niet gerapporteerd
SO5 Standpunt publiek debat	Niet gerapporteerd
SO6 Bijdrage aan politiek	concurrentiebelemmerend gedrag
SO7 Totaal aantal rechtzaken	Niet van toepassing
SO8 Boetes en sancties	Pagina 20 (Hfdst 4.4)

Onderdelen GRI	Waar te vinden in verslag
Sociale prestatie-indicatoren: productverantwoordelijkheid	
DMA Gezondheid en veiligheid van consumenten	Niet gerapporteerd
DMA Etikettering van producten en diensten	Niet gerapporteerd
DMA Marketingcommunicatie	Niet gerapporteerd
DMA Privacy van klanten	Pagina 2 (Samenvatting)
DMA Naleving	Niet gerapporteerd
PR1 Levensduur product of dienst	Niet gerapporteerd
PR2 Verbetering gezondheids- en veiligheidsincidenten	Niet gerapporteerd
PR3 Productinformatie	Niet gerapporteerd
PR4 Verplichte productinformatie	Niet gerapporteerd
PR5 Klanttevredenheid	Pagina 26 (Hfdst 6.2)
PR6 Communicatie programma's	Niet gerapporteerd
PR7 Incidenten mbt communicatie	Niet gerapporteerd
PR8 Regelgeving privacy klanten	Pagina 26 (Hfdst 6.1)
PR9 Monetaire waarde van significante boetes	Niet gerapporteerd

* DMA: Disclosures on Management Approach, de Engelse term voor Management benadering

** EC1 van de GRI vraagt de volgende zaken te rapporteren: Direct economic value generated and distributed including revenues (zie bijlage 2), operating costs (bijlage 2 = verkoop en algemene kosten), employee compensation (OBT heeft geen personeelskosten zie hoofdstuk 4), donations and other community investments (alleen indirect, zie hoofdstuk 3.6), retained earnings (= winsten niet uitgekeerd en valt onder eigen vermogen), and payments to capital providers and governments (dit zijn leningen en staan in bijlage 2).

Tree-free papier: Bagasse

Deze keer hebben wij voor ons Duurzaamheidsverslag 2013 een bijzondere papiersoort gekozen.

Wij streven er naar om voor onze producties zoveel mogelijk FSC en PEFC papier in te zetten. Dit omdat papier gemaakt van hout uit gecontroleerde bossen een grote bijdrage levert aan ons milieu en daarmee de grootste bijdrage levert aan de reductie van CO₂. Maar er zijn ook alternatieven voor FSC en PEFC papier, zoals papier gemaakt van afvalproducten. Daarom hebben wij voor ons Duurzaamheidsverslag over 2013, gekozen voor de papiersoort “Bagasse”. Bagasse is een ongestreken natuurpapier waarvoor geen bomen als basis zijn gebruikt. Bagasse wordt gemaakt van suikerriet-afval, linnen en hennep. Eenjarige planten zoals suikerriet slaan snel en veel CO₂ op. Daarnaast wordt Bagasse uiterst energievriendelijk geproduceerd.

Weer een goed alternatief voor het mooiste communicatiemiddel!

Colofon

Uitgave van:

OBT bv
Kerketuinenweg 8
2544 CW Den Haag
T 070 308 40 50
info@obt.eu
www.obt.eu

Inhoud en realisatie:

Greens International, Yvon van der Voort

Papier:

Omslag: Bagasse 250 grs Merinque opdikking 1,3 Igepa Nederland bv
Binnenwerk: Bagasse 120 grs Merinque opdikking 1,3 Igepa Nederland bv

Productie:

OBT bv

Voor vragen over het verslag:

Boy Opmeer
T 070 308 40 50
boy@opmeerbv.nl

